

Komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih maloprodajnih poduzeća mješovitom robom u Republici Hrvatskoj

Duvnjak, Ivana

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:794534>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International](#) / [Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-21**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna

ekonomija, smjer Računovodstvo i revizija

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA
MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Ivana Duvnjak

Zagreb, kolovoz, 2021.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna

ekonomija, smjer Računovodstvo i revizija

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA
MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ
COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL
STATEMENTS OF SELECTED GROCERED RETAIL
COMPANIES IN THE REPUBLIC OF CROATIA**

Diplomski rad

Ime Prezime studentice: Ivana Duvnjak

JMBAG: 0067544142

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Sanja Sever Mališ

Zagreb, kolovoz, 2021.

KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

SAŽETAK:

Trgovina na malo predstavlja značajnu gospodarsku djelatnost u Republici Hrvatskoj, koju karakterizira sve veća konkurentnost, gdje se konkurenti različitim cijenama, asortimanom i poslovnim politikama nastoje diferencirati. Stoga, tematika ovog rada je uz pomoć analize financijskih izvještaja utvrditi uspješnost i sigurnost poslovanja poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. kao članice Lidl & Schwan KG grupe, koje su u 2019. godini s najvećim tržišnim udjelom prema ostvarenim prihodima na području Republike Hrvatska prvi put na prvoj poziciji ispred višegodišnjeg tržišnog lidera Konzum plus d.o.o..

Na temelju komparativnih i strukturnih financijskih izvještaja poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. u razdoblju od 2015. do 2019. godine dobiven je uvid u strukturu njihove imovine, obveza, ostvarenih prihoda i rashoda te rezultata poslovanja, kao i njihov trend kretanja. Također, izračunom i usporedbom financijskih pokazatelja i pokazatelja temeljenih na izvještaju o novčanim tokovima otkrivena su područja u kojima su poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. uspješnija ali i ona u kojima bilježe slabiju uspješnost poslovanja.

Zaključno, analiza financijskih izvještaja pokazala je koja članica Lidl & Schwan KG grupe posluje uspješnije i sigurnije, te što mogu očekivati u budućnosti.

KLJUČNE RIJEČI: financijski izvještaji, analiza financijskih izvještaja, financijski pokazatelji, sigurnost i uspješnost poslovanja, trgovina na malo, Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Kaufland Hrvatska k.d., Lidl & Schwan KG.

COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS OF SELECTED GROCER RETAIL COMPANIES IN THE REPUBLIC OF CROATIA

SUMMARY:

Retail trade represents a significant economic activity in the Republic of Croatia, which is characterized by increasing competitiveness, where competitors try to differentiate themselves with different prices, assortment and business policies. Therefore, the topic of this paper is with the help of analysis of financial statements to determine the success and security of the company Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. and Kaufland Hrvatska k.d. as a member of the Lidl & Schwan KG Group, which are in 2019. with the largest market share in terms of revenues in the Republic of Croatia for the first time in first place ahead of long-term market leader Konzum plus d.o.o..

Based on comparative and structural financial statements of Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. and Kaufland Hrvatska k.d. in the period from 2015 to 2019, an insight was obtained into the structure of their assets, liabilities, realized revenues and expenses and business results, as well as their trend. Also, the calculation and comparison of financial indicators and indicators based on the statement of cash flows revealed areas in which the companies Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. and Kaufland Hrvatska k.d. more successful but also those that record lower business performance.

In conclusion, the analysis of the financial statements showed which member of the Lidl & Schwan KG Group operates more successfully and securely, and what they can expect in the future.

KEY WORDS: financial statements, analysis of financial statements, financial indicators, business security and performance, retail trade, Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Kaufland Hrvatska k.d., Lidl & Schwan KG Group.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je prijava diplomskog rada isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što ukazuje korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da ni jedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da ni jedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(mjesto i datum)

(potpis studenta)

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis is the sole result of my own work based on my resarche and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography.

I declar that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights.

I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution.

(place and date)

(personale signature of the student)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	2
2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI KAO PODLOGA FINACIJSKOJ ANALIZI	3
2.1. Svrha sastavljanja financijskih izvještaja	3
2.2. Regulatorni okvir kao podloga sastavljanja financijskih izvještaja	4
2.3. Vrsta i pojam temeljnih financijskih izvještaja	6
2.3.1. Bilanca	6
2.3.2. Račun dobiti i gubitka	7
2.3.3. Izvještaj o novčanim tokovima	8
2.3.4. Bilješke uz financijske izvještaje	9
2.3.5. Izvještaj o promjenama glavnice	10
3. TEMELJNI INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	11
3.1. Komparativni financijski izvještaji i postupak horizontalne analize	12
3.2. Strukturni financijski izvještaji i postupak vertikalne analize	12
3.3. Pojedinačni pokazatelji analize financijskih izvještaja	13
4. KARAKTERISTIKE DJELATNOSTI MALOPRODAJE U REPUBLICI HRVATSKOJ	19
4.1. Analiza stanja djelatnosti maloprodaje u Republici Hrvatskoj	19
4.2. Profil poduzeća Lidl d.o.o. k.d. Hrvatska i Kaufland k.d. Hrvatska	23
4.2.1. Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	23
4.2.2. Kaufland Hrvatska k.d.	24
5. KOMPARATIVNA ANALIZA REZULTATA POSLOVANJA I FINACIJSKOG STANJA ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA U REPUBLICI HRVATSKOJ	25
5.1. Ocjena kvalitete poslovanja provedbom horizontalne i vertikalne analize	25
5.1.1. Komparativni i strukturni financijski izvještaji poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	25
5.1.2. Komparativni i strukturni financijski izvještaji poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.	35
5.2. Ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja odabranih poduzeća primjenom tradicionalnih financijskih pokazatelja	45
5.2.1. Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja likvidnosti	46
5.2.2. Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja zaduženosti	49

5.2.3.	Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja aktivnosti	52
5.2.4.	Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja ekonomičnosti	53
5.2.5.	Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja profitabilnosti	55
5.3.	Analiza odabranih poduzeća pomoću pokazatelja temeljenih na izvještaju o novčanim tokovima	57
5.3.1.	Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja ocjene likvidnosti i solventnosti	58
5.3.2.	Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja kvalitete dobiti	60
5.3.3.	Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja kapitalnih izdataka	60
5.3.4.	Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja povrata novčanog toka	61
6.	ZAKLJUČAK	63
	POPIS LITERATURE	65
	POPIS SLIKA	67
	POPIS GRAFIKONA	67
	POPIS TABLICA.....	68
	ŽIVOTOPIS	71

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Trgovina na malo kao posrednik u lancu dodane vrijednosti ima snažan utjecaj na proizvodnju i potrošnju, što predstavlja i vrlo važnu ulogu u kreiranju zaposlenosti i BDP-a, ali i važnosti za krajnje potrošače. No, kako je poslovanje trgovine na malo podložno brojnim rizicima i promjenama, potrebno je osigurati pravovremene, razumljive i pristupačne informacije kako bi se osigurali uvjeti za rast i razvoj te opstanak poduzeća na tržištu. Takve informacije prezentirane su u obliku financijskih izvještaja. Prema izvješću agencije za zaštitu tržišnog natjecanja na području Republike Hrvatske u 2019. godini, vodećih 5 trgovaca u trgovini na malo prema visini prihoda od prodaje bili su Konzum plus d.o.o., Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Plodine d.d., Kaufland Hrvatska k.d. i Spar Hrvatska d.o.o..

Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. kao članice Lidl & Schwarz KG grupe bilježe udio na tržištu od 20-30 %, stoga je cilj ovog rada kroz analizu financijskih izvještaja prikazati način na koji posluju u sektoru trgovine na malo u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2019. godine. Ujedno je i cilj utvrditi uspješnost i sigurnost poslovanja pomoću skupine financijskih pokazatelja u odabranom razdoblju, te na temelju provedene analize usporediti kretanje najznačajnijih elemenata financijskih izvještaja, njihov pozitivan ili negativan trend radi mogućnosti realnijeg razumjevanja načina i kvalitete samog poslovanja odabranih malodprodajnih poduzeća mješovitom robom.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Za potrebe ovog rada korišteni su sekundarni podaci u vidu stručne literature iz područja računovodstva i analize financijskih izvještaja.

Metodologija rada obuhvaća određenje ciljeva rada te prikupljanje, grupiranje i analiziranje podataka, a zatim donošenje relevantnih zaključaka na temelju provedene analize. U radu su korištene metode analize, metode usporedbe i deskriptivna metoda.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Diplomski rad je strukturiran u šest poglavlja. Prvo poglavlje obuhvaća uvod, odnosno kratak prikaz same strukture rada. Drugo poglavlje predstavlja teorijski okvir temeljnih financijski izvještaja, svrhu njihovog sastavljanja i regulatorni okvir kao podlogu za sastavljanje temeljnih financijskih izvještaja. Dok se treće poglavlje odnosi na teorijski dio temeljnih instrumenta i postupaka potrebnih za provedbu analize financijskih izvještaja. U četvrtom poglavlju riječ je o analizi stanja djelatnosti maloprodajnih poduzeća u Republici Hrvatskoj i prikaz profila članica Lidl & Schwarc KG grupe. Peto poglavlje odnosi se na horizontalnu i vertikalnu analizu temeljnih financijskih izvještaja poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. (bilanca i račun dobiti i gubitka), izračun i usporedba pokazatelja sigurnosti i uspješnosti poslovanja primjenom odabranih tradicionalnih financijskih pokazatelja, odnosno pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Također, u radu će se provesti analiza i usporedba odabranih poduzeća pomoću financijskih pokazatelja temeljenih na izvještaju o novčanim tokovima. Šesti dio odnosi se na zaključke i glavne nalaze rada.

2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI KAO PODLOGA FINACIJSKOJ ANALIZI

U ovom dijelu rada pažnja će se posvetiti definiranju temeljnih financijskih izvještaja, odnosno određivanju ključnih ciljeva i svrhe samog sastavljanja financijskih izvještaja na temelju kojih se provodi analiza.

2.1. Svrha sastavljanja financijskih izvještaja

Odgovarajuća informacijska podloga neophodna je za uspješno vođenje nekog poduzeća. Najveći dio takvih informacija nastaje u računovodstvu i zabilježeno je u financijskim izvještajima. Temeljni zadatak računovodstva, kao najznačajnijeg dijela informacijskog sustava potrebnog za upravljanje poduzećem je prikupljanje i obrada financijskih podataka i prezentiranje dobivenih informacija zainteresiranim korisnicima.¹

Financijski izvještaji nosioci su računovodstvenih informacija stoga su nužni za razumno poslovno odlučivanje. Cilj je financijskog izvještavanja pružiti relevantne i istodobno pouzdane informacije o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja zainteresiranim korisnicima.²

Sukladno tome, tri su temeljna cilja financijskog izvještavanja:³

1. osiguranje upotrebljivih informacija sadašnjim i potencijalnim kreditorima i investitorima te ostalim korisnicima za donošenje racionalnih odluka o investiranju, kreditiranju,
2. osiguranje informacija sadašnjim i potencijalnim investitorima i kreditorima i ostalim korisnicima za procjenu iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih primitaka od dividendi, kamata i prodaje,
3. osiguranje informacija o ekonomskim resursima poduzeća, funkciji i načinu upotrebe tih resursa, promjeni resursa, o potrebama za dodatnim resursima.

¹ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 34.

² Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 34.

³ Gulinić, D., Tušek, B. i Žager, L. (2004) Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 154.

Informacije koje su potrebne kako bi se ostvarili navedeni ciljevi sadržani su u financijskim izvještajima, od kojih temeljne čine:⁴

1. Izvještaj o financijskom položaju – Bilanca
2. Izvještaj o dobiti – Račun dobiti i gubitka
3. Izvještaj o novčanim tokovima
4. Bilješke uz financijske izvještaje
5. Izvještaj o promjenama kapitala

Prema Zakonu o računovodstvu⁵, temeljne financijske izvještaje obvezni su sastavljati i prezentirati svi poslovni subjekti na kraju obračunskog razdoblja. Svrha izrade temeljnih financijskih izvještaja je pomoć njihovim korisnicima u ocjeni financijskog položaja, profitabilnosti i novčanih tokova u skladu s definicijama i kriterijima priznavanja imovine, obveza, prihoda i rashoda.⁶ Svi izvještaji usko su povezani i usmjereni jedni na druge, jer promatrani zajedno govore o položaju i stanju određenog poduzeća, odnosno uspješnosti poslovanja.

2.2. Regulatorni okvir kao podloga sastavljanja financijskih izvještaja

Normativnim okvirom definirana su pravila sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja, točnije rečeno pravila u obliku računovodstvenih načela, računovodstvenih standarda i zakonskih propisa.

Slika 1. Normativni okvir računovodstva

Izvor: izrada autora prema: Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I – Računovodstvo za neračunovođe, op. cit., str. 141.

⁴ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 34-35.

⁵ Zakon o računovodstvu dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (29.06.2021.)

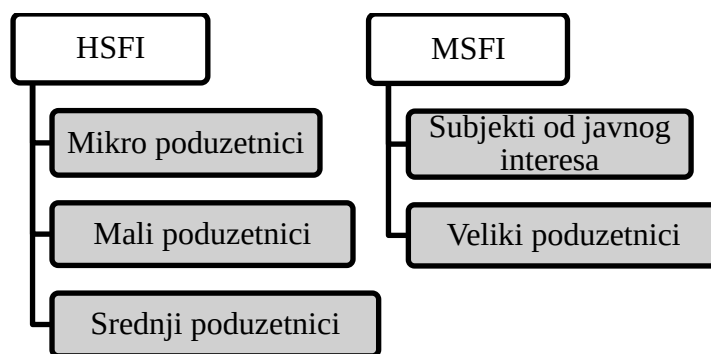
⁶ Broz Tominac, Sanja, i dr. (2015) Harmonizacija proračunskog računovodstva u Republici Hrvatskoj s međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor. Zagreb: TIM4PIN, str. 72.

Računovodstvena načela označuju temeljna pravila koja se upotrebljavaju prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. Postoje općeprihvaćena računovodstvena načela koja predstavljaju opća pravila računovodstvene struke i omogućuju bilježenje, izvještavanje o poslovnim događajima i procjenu poslovnih aktivnosti.⁷ Računovodstvena načela obično se sastoje od jedne ili dvije riječi, ali imaju toliku moć i utjecaj da određuju strategiju i osnovne značajke računovodstva. Kako bi se mogla jednostavnije primjenjivati ona se detaljnije definiraju kroz računovodstvene standarde i zakonske propise.

Sukladno tome, detaljniju razradu računovodstvenih načela predstavljaju računovodstveni standardi u pogledu metoda obuhvata, računovodstvenog procesiranja i prezentiranja informacija.⁸

Sukladno Zakonu o računovodstvu⁹ danas u Republici Hrvatskoj postoji dualni sustav standarda, primjenjuje se Hrvatski standard financijskog izvještavanja i Međunarodni standard financijskog izvještavanja. Hrvatski standard financijskog izvještavanja temelji se na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i Direktivama Europske unije, po opsegu i nekim pravilima vrednovanja su jednostavniji, no u osnovi su sukladni odredbama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. Na slici 2. prema istoimenom zakonu prikazana su društva obveznici primjene Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja i Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja.

Slika 2. Obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI) i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI)

Izvor: izrada autora prema Zakonu o računovodstvu dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (29.06.2021.)

⁷ Narodne novine (2015) Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Zagreb: Narodne novine d.d, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html (29.06.2021)

⁸ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 144.

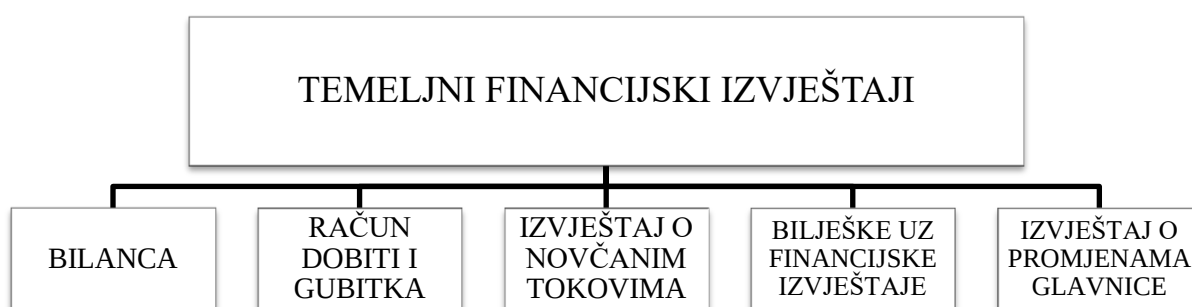
⁹ Zakon o računovodstvu dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (29.06.2021.)

2.3. Vrsta i pojam temeljnih financijskih izvještaja

Temeljni financijski izvještaji definirani su Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15) i Pravilnikom o strukturi i sadržaju temeljnih financijskih izvještaja (NN 78/15).

Financijske izvještaje razlikujemo prema vrsti informacija koju pružaju, odnosno one koji pokazuju financijsku uspješnost poslovanja poduzeća, položaj poduzeća ili novčane tokove poduzeća. Treba ih promatrati zajedno kao cjelinu, jer su svi financijski izvještaj međusobno povezani.¹⁰

Slika 3. Temeljni financijski izvještaji

Izvor: izrada autora prema Zakonu o računovodstvu dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (29.06.2021.)

2.3.1. Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj koji daje sistematizirani prikaz stanja imovine, obveza i kapitala na određeni dan.¹¹ Predstavlja temeljni financijski izvještaj statičkog karaktera jer ukazuje na financijski položaj poduzeća u određenom trenutku i služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja. Sastoji se od dva dijela, aktive s lijeve strane i pasive s desne. Aktiva prikazuje imovinu poduzeća, a pasiva izvore te imovine. Stoga, između aktive i pasive nužno je postojanje bilanične ravnoteže koja se zapisuje na sljedeći način:¹²

- $AKTIVA = PASIVA$
- $IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL$
- $KAPITAL = IMOVINA - OBVEZE$

¹⁰ Volarević, H., Varović, M. (2013.) Osnove računovodstva, Zagreb: MATE d.o.o., str. 122.

¹¹ Žager, L. et.al. (2007) Osnove računovodstva: računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Masmedia, str. 39.

¹² Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 45.

Imovina predstavlja ukupnu vrijednost resursa koju poduzeće koristi u postizanju ciljeva svoje djelatnosti. Razlikuje se prema¹³ pojavnom obliku (materijalna imovina i nematerijalna imovina) i vremenu potrebnom za pretvorbu imovine u novčani oblik (kratkotrajna imovina i dugotrajna imovina). Kratkotrajna imovina je tekuća imovina za koju se očekuje da će se pretvoriti u novčani oblik u razdoblju kraćem od godine dana. Oblici kratkotrajne imovine su novac, financijska imovina, potraživanja i zalihe. Dugotrajna imovina predstavlja stalnu imovinu čija se pretvorba u novčani oblik očekuje u razdoblju dužem od godine dana. Oblici dugotrajne imovine su nematerijalna imovina, materijalna imovina, financijska imovina i potraživanja.

Sva imovina s kojom poduzeće raspolaže ima svoj način stjecanja koji može biti prema vlasništvu i prema roku dospeljeća. Prema vlasništvu izvor imovine dijelimo na vlastite izvore (kapital) i tuđe izvore (obveze), dok prema roku dospeljeća dijelimo na kratkoročne izvore (kratkoročne obveze), dugoročne izvore (dugoročne obveze) i trajne izvore (kapital).¹⁴ Kratkoročne obveze predstavljaju obveze koje je potrebno podmiriti u roku do godine dana i to su najčešće obveze prema dobavljačima za nabavu robe, materijala, obveze za plaće, poreze, primljeni kratkoročni krediti i slično. Dugoročne obveze predstavljaju obveze čiji je rok dospeljeća duži od godine dana i to su najčešće primljeni dugoročni krediti banaka ili drugih financijskih institucija.

Kapital poduzeća predstavlja razliku između ukupne imovine i ukupnih obveze. Formira se prilikom osnivanja poduzeća i može se povećati dodatnim ulaganjem vlasnika i ostvarivanjem zadržane dobiti, a smanjiti zbog raspodjele dobiti vlasnicima i ostvarenih gubitaka u poslovanju.

2.3.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka ili izvještaj o dobiti je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku koja predstavlja dobit ili gubitak u određenom obračunskom razdoblju.¹⁵ Ostvarenje ciljeva poduzeća i njegova profitabilnost najbolje je vidljiva iz računa dobiti i gubitka, stoga može se reći kako je ovaj izvještaj podloga za ocjenu uspješnosti poslovanja.

¹³ Volarević, H., Varović, M. (2013.) Osnove računovodstva, Zagreb: MATE d.o.o., str. 123.

¹⁴ Žager, L. et.al. (2007) Osnove računovodstva: računovodstvo za neračunovođe, op. cit., str. 44.

¹⁵ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 50.

Za razliku od bilance koja je statičkog karaktera i prikazuje financijski položaj u određenom vremenskom trenutku, račun dobiti i gubitka dinamičkog je karaktera jer prikazuje poslovne promjene u određenom obračunskom razdoblju.

Glavni elementi računa dobiti i gubitka su prihodi i rashodi koji nastaju na temelju promjena na imovini i izvorima imovine tijekom odvijanja poslovanja u obliku smanjenja ili povećanja ekonomske koristi. Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi u obliku povećanja imovine ili smanjenja obveza tijekom obračunskog razdoblja što za posljedicu ima povećanje kapitala, a ovisno o tome kako nastaju, prihode dijelimo na:¹⁶

- Poslovne prihode koji se ostvaruju na temelju glavnih poslovnih aktivnosti i
- Financijske prihode koji se ostvaruju kao posljedica ulaganja u financijsku imovinu.

Također postoje i ostali poslovni prihodi koji se ne pojavljuju redovito, a najčešće su to prihod od prodaje dugotrajne imovine, sirovina, otpisa obveza i slično.

S druge strane rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza tijekom obračunskog razdoblja što za posljedicu ima smanjenje kapitala, a rashode dijelimo na:¹⁷

- Poslovne rashode koji se pojavljuju redovito ovisno o vrsti djelatnosti kojom se poduzeće bavi i
- Financijske rashode koji nastaju kao posljedica korištenja tuđih financijskih sredstava.

Pored navednih postoje i rashodi koji nisu uobičajeni i nije ih jednostavno predvidjeti, a najčešće su to kazne, nastale štete, otuđenje dugotrajne imovine i slično.

Razlika između prihoda i rashoda je rezultat poslovanja. U slučaju ako su prihodi veći od rashoda tada poduzeće posluje s dobiti, odnosno ostvaruje pozitivan poslovni rezultat, a ako su rashodi veći od prihoda tada je ostvaren negativan rezultat poslovanja ili gubitak.

2.3.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima odnosi se na priljev i odljev novca i novčanih ekvivalenata, odnosno tok novca.¹⁸ Važan je financijski izvještaj jer daje uvid na koji način poduzeće pribavlja novac i kako ga troši.

¹⁶ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 54.

¹⁷ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 55.

Primici, izdaci i čisti novčani tok kao razlika primitaka i izdataka, predstavljaju osnovne elemente izvještaja o novčanom toku. Primici novca su povećanje obveze, kapitala i smanjenje nenovčane imovine, dok su izdaci novca smanjenje obveza, smanjenje kapitala i povećanje nenovčane imovine. Stoga, kako bi došli do informacija koliko je poduzeće sposobno stvoriti novac iz osnovnih aktivnosti primitke i izdatke novca razvrstavamo u poslovne, investicijske i financijske.¹⁹

Poslovne ili redovne aktivnosti predstavljaju najkvalitetniji izvor novca i imaju najznačajniji utjecaj na stvaranje dobiti ili gubitka poslovanja jer se ostvaruju od glavnih aktivnosti poduzeća. Investicijske ili ulagateljske aktivnosti vezane su uz promjene na dugotrajnoj imovini. Financijske aktivnosti vezane su uz promjene na strukturi obveze i kapitala, odnosno financiranja poslovanja. Izvještaj o novčanom toku može se sastaviti po dvije metode, a to su direktna metoda i indirektna metoda.²⁰

2.3.4. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne informacije vezane uz karakteristike i vrijednosti najvažnijih stavki u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama glavnice i izvještaju o novčanim tokovima. Razlog tome je što pojedine stavke u temeljnim financijskim izvještajima nisu dovoljno jasne i zbog toga zahtijevaju opsežnija pojašnjenja kako bi korisnici informacija dobili jasniju sliku o tome posluje li poduzeće kvalitetno ili ne.

¹⁸ Gulin, D. i Perčević, H. (2013) Financijsko računovodstvo. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 38.

¹⁹ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 69.

²⁰ Gulin, D. i Perčević, H. (2013) Financijsko računovodstvo. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 44.

Računovodstvenim standardima propisano je što se objavljuje u bilješkama uz financijske izvještaje kao i njihov opseg, ali ne i oblik. U bilješkama uz financijske izvještaje trebaju biti prikazane²¹ korištene računovodstvene politike, odstupanja od računovodstvenih standarda s razlozima odstupanja, pregled obveza s rokom dospelja dužim od 5 godina, nominalna vrijednost dionica, informacije o zaposlenima i slično.

2.3.5. Izvještaj o promjenama glavnice

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje promjene na kapitalu između dva datuma bilance. Vrijednost izvještaja je u pružanju informacija u vidu promjena kapitala s obzirom na uplate vlasnika i zarade od poslovanja, ali i onih promjena koje izravno utječu na smanjenje ili povećanje kapitala (revalorizacija, tečajne razlike).²²

Formalni izgled izvještaja o promjenama kapitala ovisi o regulatornom okviru koji se primjenjuje, ponekad se prikazuje u skraćenoj formi dok se ostale informacije prikazuju u obliku bilješki uz financijske izvještaje. Struktura ukupnog kapitala u Republici Hrvatskoj raščlanjena je na šest podpozicija, a to su:²³

- I. Upisani kapital
- II. Premije na emitirane dionice
- III. Revalorizacijske rezervze
- IV. Rezerve
- V. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
- VI. Dobit ili gubitak tekuće godine

Razumjevanje financijskih izvještaja i poznavanje računovodstvenih kategorija nužna su pretpostavka za donošenje zaključaka o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja. Stoga, financijske izvještaje potrebno je promatrati zajedno jer bi se inače mogla stvoriti kriva percepcija o načinu i kvaliteti poslovanja poduzeća.

²¹ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 76.

²² Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/Downloads/decman.pdf> (01.07.2021.)

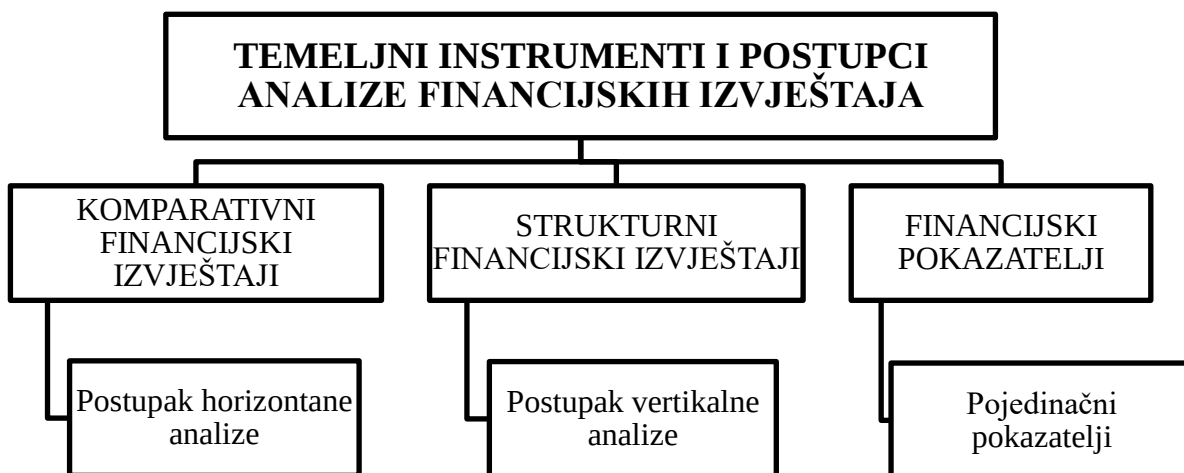
²³ Žager, K. et.al. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 74.

3. TEMELJNI INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza financijskih izvještaja predstavlja proces upotrebe različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u informacije vjerodostojne za upravljanje poduzećem. Često se još naziva i financijskom analizom s obzirom da je usmjerena na kvantitativne financijske informacije. Financijska analiza utemeljena je na čitavom nizu različitih postupaka koji uključuju uspoređivanje i raščlanjivanje, a uobičajeni analitički postupci koji se koriste u analizi su:²⁴

- Komparativni financijski izvještaji,
- Strukturni financijski izvještaji,
- Analiza pomoću financijskih pokazatelja.

Slika 4. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika op. cit., str. 268.

Analiza financijskih izvještaja predstavlja ključnu ulogu u aktivnostima upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća, jer prethodi procesu planiranja koji je sastavni dio upravljanja.

²⁴ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 36.

Dakle, osnovna zadaća financijske analize je u prepoznavanju dobrih osobina poduzeća kako bi se te prednosti mogle pravilno iskoristiti, ali i slabosti radi poduzimanja daljnjih korektivnih radnji.²⁵

3.1. Komparativni financijski izvještaji i postupak horizontalne analize

Komparativni financijski izvještaji temelj su za provođenje horizontalne analize i analiziraju se na temelju uspoređivanja. Horizontalna analiza omogućuje usporedbu podataka kroz duže vremensko razdoblje s ciljem otkrivanja informacija o kretanju promjena pojedinih stavki temeljnih financijskih izvještaja.²⁶ Izračunate promjene mogu se iskazati u apsolutnom iznosu i relativno u postotku, na način da se u financijskim izvještajima pozicije promatraju iz godine u godinu ili na temelju usporedbe sa baznom godinom.²⁷ Na osnovi tih promjena može se procijeniti uspješnost i sigurnost budućeg poslovanja poduzeća. Preporučuje se promatrati poslovanje poduzeća kroz duže vremensko razdoblje, minimalno 5 godina, s ciljem donošenja što relevantnijih i kvalitetnijih zaključaka prilikom ocjene poslovanja.

3.2. Strukturni financijski izvještaji i postupak vertikalne analize

Strukturni financijski izvještaji čine podlogu za provođenje vertikalne analize i mogu se promatrati s aspekta raščlanjivanja. Vertikalna analiza podrazumjeva uspoređivanje određenih pozicija financijskih izvještaja u jednoj promatranoj godini, što omogućuje uvid u strukturu bilance i računa dobiti i gubitka.²⁸

Prilikom provedbe analize obično je da se kod bilance ukupna aktiva i pasiva izjednačavaju sa 100%, dok se ostale pozicije aktive i pasive iskazuju kao postotni udio ukupne aktive ili pasive. Kod računa dobiti i gubitka najčešće su to prihodi od prodaje ili ukupni prihodi koji se izjednače sa 100%, dok se ostale pozicije izračunavaju kao postotak od prihoda od prodaje ili ukupnih prihoda.

²⁵ Gulin, D., Tušek, B. i Žager, L. (2004) Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 178.

²⁶ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 268.

²⁷ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/Downloads/decman.pdf> (02.07.2021.)

²⁸ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 275.

Važno je napomenuti da je pri provedbi vertikalne analize temeljene na strukturnim financijskim izvještajima potrebno obratiti pažnju na:²⁹

- Izvore financiranja koji mogu biti tuđi izvori i vlastiti izvori, odnosno razmatranje udjela kapitala, kratkoročnih i dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi i
- Strukturu imovine, odnosno na omjere kratkotrajne i dugotrajne imovine u poduzeću.

3.3. Pojedinačni pokazatelji analize financijskih izvještaja

Analiza putem financijskih pokazatelja najznačajniji je instrument analize financijskih izvještaja, čiji je cilj stvaranje informacijske podloge za uspješnije donošenje poslovnih odluka. Pokazatelj je racionalni broj, što podrazumjeva da se jedna ekonomska veličina dijeli s drugom.³⁰ S obzirom na vremensku dimenziju, financijski pokazatelji se dijele na dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja temelji se na podacima iz računa dobiti i gubitka i promatra poslovanje poduzeća u određenom razdoblju, a druga skupina financijskih pokazatelja na točno određeni trenutak i temelji se na podacima iz bilance.

Kako bi se moglo ocijeniti jesu li određene veličine financijskih pokazatelja zadovoljavajuće ili ne, potrebno ih je usporediti s određenim veličinama kao što su:³¹

- Planirani pokazatelj za analizirano razdoblje,
- Kretanje određenog pokazatelja tijekom određenog vremenskog razdoblja u istom poduzeću,
- Veličina istog pokazatelja u poduzeću iz iste grupacije,
- Prosječna vrijednost pokazatelja iz iste grupacije.

²⁹ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/Downloads/decman.pdf> (02.07.2021.)

³⁰ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 43.

³¹ Vukoja, B. (2009) Primjena analize financijskih izvještaja pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, International Conference SME proceedings , Zenica, dostupno na: <http://revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (04.07.2021.)

Financijski pokazatelji pravilnom interpretacijom predstavljaju polaznu točku prilikom ocjene uspješnosti i sigurnosti poslovanja.³² Financijski pokazatelji mogu se svrstati u nekoliko skupina, a to su:

- 1. Pokazatelji likvidnosti** koji mjere koliko je poduzeće sposobno podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze.³³ Izračunavaju se na temelju podataka iz bilance, a najčešće korišteni pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Metoda izračuna najčešćih pokazatelja prikazana je u tablici 1.³⁴

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac / kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	(novac + kratkotrajna potraživanja) / kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina / (kapital i rezerve + dugoročne obveze)

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 44.

- 2. Pokazatelji zaduženosti** koji mjere koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala poduzeća, a koliko je financirano iz tuđih izvora sredstava. Pokazatelji zaduženosti izračunavaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Najčešći pokazatelji zaduženosti i metode njihovog izračuna prikazane su u tablici 2.³⁵

³² Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/Downloads/decman.pdf> (04.07.2021.)

³³ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 44.

³⁴ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 46.

³⁵ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 49.

Tablica 2. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze / ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	kapital i rezerve / ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze / kapital i rezerve
Pokriće troškova kamata	zarada prije kamata i poreza / rashod od kamata
Faktor zaduženosti	ukupne obveze / (zadržana dobit + troškovi amortizacije)
Stupanj pokrića I	kapital i rezerve / dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	(kapital i rezerve + dugoročne obveze) / dugotrajna imovina

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 49.

- 3. Pokazatelji aktivnosti** ili koeficijenti obrta koji izračunavaju koliko poduzeće efikasno koristi svoje resurse u poslovnom ciklusu. Najčešće se izračunavaju za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Pokazatelji aktivnosti i postupak njihovog izračuna prikazani su u tablici 3.³⁶

Tabelica 3. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihodi / ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihodi / kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihodi od prodaje // potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365) / koeficijent obrta potraživanja

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 51.

Sa stajališta sigurnosti i uspješnosti poslovanja važno je naglasiti kako je bolje da koeficijent obrta bude što veći, odnosno da vrijeme vezivanja ukupne i pojedine imovine bude što kraće.³⁷

³⁶ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 51.

³⁷ Vukoja, B. (2009) Primjena analize financijskih izvještaja pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, International Conference SME proceedings , Zenica, dostupno na: <http://revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (04.07.2021.)

- 4. Pokazatelji ekonomičnosti** koji prikazuju koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda. Izračunavaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Pokazatelji ekonomičnosti i formule za njihov izračun prikazane su u tablici 4.³⁸

Tablica 4. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi / ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja	poslovni prihodi / poslovnih rashodi
Ekonomičnost prodaje	prihodi od prodaje / rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi / financijski rashodi
Ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti	ostali poslovni prihodi / ostali poslovni rashodi

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 52.

- 5. Pokazatelji profitabilnosti** koji mjere povrat uloženog tuđeg i vlastitog kapitala. Pokazatelji profitabilnosti s jedne strane služe kao učinkovit alat kod ocjene postavljenih ciljeva poslovanja, dok se s druge strane koriste i kao alat za ocjenu učinkovitosti strukture izvora financiranja. Izračunavaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, a najčešće korišteni pokazatelji profitabilnosti i njihov postupak izračuna prikazani su u tablici 5.³⁹

Tablica 5. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Neto marža profita	(neto dobit + rashod od kamata) / ukupni prihodi
Bruto marža profita	(dobit prije poreza + rashod od kamata) / ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	(neto dobit + rashodi od kamata) / ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	(dobit prije poreza + rashod od kamata) / ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	neto dobit / kapital i rezerve

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 53.

³⁸ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 52.

³⁹ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 53.

Pokazatelji na temelju izvještaja o novčanim tokovima također služe u svrhu ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Prilikom izračuna pojedinačnih pokazatelja koriste se podatci iz izvještaja o novčanim tokovima, ali i podatci iz izvještaja o financijskom položaju te izvještaja o uspješnosti poslovanja. Mogu se svrstati u četiri skupine pokazatelja, a to su:⁴⁰

- 1. Pokazatelji ocjene likvidnosti i solventnosti** koji ukazuju na sposobnost pokrića kamata, dividendi i obveza, s obzirom da se likvidnost veže uz sposobnost pretvorbe imovine u novac, a solventnost uz sposobnost podmirenja obveza. Najznačajniji pokazatelji ocjene likvidnosti i solventnosti te postupak njihovog izračuna nalaze se u tablici 7.⁴¹

Tablica 6. Pokazatelji ocjene likvidnosti i solventnosti

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Novčano pokriće kamata	novčani tok iz poslovnih aktivnosti prije kamata i poreza / rashodi od kamata
Novčano pokriće tekućih obveza	novčani tok iz poslovnih aktivnosti / tekuće obveze
Novčano pokriće ukupnih obveza	novčani tok iz poslovnih aktivnosti / ukupne obveze

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 304.

- 2. Pokazatelji kvalitete dobiti** ukazuje koliki udio prihoda je u stvari i naplaćeno, odnosno ukazuje na razliku između računa dobiti i gubitka i izvještaja o novčanim tokovima. Najčešće korišteni pokazatelji kvalitete dobiti i njihov postupak izračuna prikazani su u tablici 8.⁴²

Tablica 7. Pokazatelji kvalitete dobiti

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Kvaliteta prodaje (prihoda)	novčani primitci s osnove prodaje / prihodi od prodaje
Kvaliteta dobiti	novčani tok iz poslovnih aktivnosti / dobit iz poslovnih aktivnosti

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 305.

⁴⁰ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 305.

⁴¹ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 305.

⁴² Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 307.

- 3. Pokazatelji kapitalnih izdataka** koji ukazuju na sposobnost poduzeća u podmirenju kapitalnih izdataka u kratkom roku. Pokazatelji kapitalnih izdataka i formule za njihov izračun prikazane su u tablici 9.⁴³

Tablica 8. Pokazatelji kapitalnih izdataka

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Pokazatelj nabave kapitalne imovine	(novčani tok iz poslovnih aktivnosti – izdatci za dividendu) / novčani izdatci za nabavu dugotrajne kapitalne imovine
Pokazatelji investiranja	novčani tok iz investicijskih aktivnosti / novčani tok iz financijskih aktivnosti
Pokazatelji financiranja	novčani tok iz investicijskih aktivnosti / (novčani tok iz poslovnih aktivnosti + novčani tok iz financijskih aktivnosti)

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 308.

- 4. Pokazatelji povrata novčanog toka** su novčani izraz za rentabilnosti te se promatraju zajedno s pokazateljima investiranja. Izračunavaju se na temelju podataka iz bilance i izvještaja o novčanim tokovima, a najčešće korišteni pokazatelji povrata novčanog toka te metode njihova izračuna prikazani su u tablici 9.⁴⁴

Tablica 9. Pokazatelji povrata novčanog toka

NAZIV POKAZATELJA	METODA IZRAČUNA
Povrat novca na glavnici i obveze	novčani tok iz poslovnih aktivnosti / (dioničarska glavnica + ukupne obveze)
Povrat novca na dioničarsku glavnici	novčani tok iz poslovnih aktivnosti / dioničarska glavnica

Izvor: izrada autora prema: Žager, L. et.al. (2017.) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 309.

⁴³ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 308.

⁴⁴ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 309.

4. KARAKTERISTIKE DJELATNOSTI MALOPRODAJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Trgovina na malo predstavlja značajnu gospodarsku djelatnost u Republici Hrvatskoj, koju karakterizira sve veća konkurentnost, gdje se konkurenti različitim cijenama, asortimanom i poslovnim politikama nastoje diferencirati. Trgovina na malo kao posrednik u lancu dodane vrijednosti ima snažan utjecaj na proizvodnju i potrošnju, što predstavlja i vrlo važnu ulogu u kreiranju zaposlenosti i BDP-a, ali i važnosti za krajnje potrošače.

Prema Zakonu o trgovini⁴⁵ u Republici Hrvatskoj trgovina na malo predstavlja kupnju robe radi daljnje prodaje potrošačima za osobnu upotrebu i profesionalnim korisnicima ako za tu prodaju nije potrebno ispunjavati dodatne minimalne tehničke i druge uvjete propisane posebnim propisima. Trgovina na malo se obavlja u prodavaonicama ili izvan prodavaonica, na štandovima i klupama u tržnicama na malo, unutar trgovačkih centara, putem kioska i slično.

Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007.⁴⁶ trgovina na malo klasificirana je u području G-Trgovina na veliko i na malo: popravak motornih vozila i motocikala, pod odjeljkom 47-Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima.

4.1. Analiza stanja djelatnosti maloprodaje u Republici Hrvatskoj

Trgovina na malo u Republici Hrvatskoj predstavlja važnu gospodarsku djelatnost s obzirom na visinu udjela u samom gospodarstvu, jer prema Državnom zavodu za statistiku udio trgovine u bruto dodanoj vrijednosti za 2019.godinu iznosio je 19,6%, u broju aktivnih pravnih osoba 18,6% te u zaposlenosti pravnih osoba 15,4%.⁴⁷

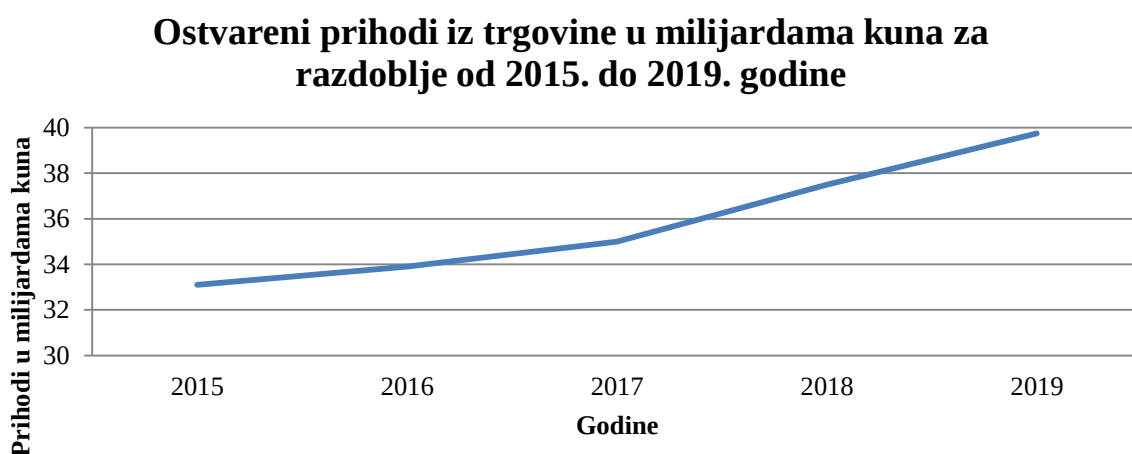
⁴⁵ Zakon o trgovini, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_07_87_2790.html (10.07.2021)

⁴⁶ Narodne novine (2007), Nacionalna klasifikacija djelatnosti, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html (10.07.2021.)

⁴⁷ Anić, I.D. (2020) Sektorska analiza-Trgovina na malo, Zagreb: Ekonomski institut, str. 3.

Prema istraživanju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja⁴⁸ trgovine na malo bilježe porast prihoda po godinama. Ostvareni prihodi u 2019.⁴⁹ godini iznosili su 33,1 milijardu kuna, usporedno sa 2018. godinom bilježe porast od 6%, odnosno u nominalnom iznosu rast od 2,25 milijardi kuna. Najveći porast prihoda zabilježen je u 2018. godini u odnosu na 2017.⁵⁰ kada je taj rast iznosio 7%, dok najmanji rast prihoda imamo u 2016.⁵¹ godini u odnosu na 2015. kada je on iznosio 2,5%, budući da je rast prihoda u prethodnoj godini iznosio 4,5% istodobno je bilo riječ o usporavanju trenda. Trend kretanja ostvarenih prihoda u trgovini na malo u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2019. godine vidljivo je u grafikonu 1.

Grafikon 1. Ostvareni prihodi iz trgovine na malo u milijardama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine

Izvor: izrada autora prema podacima iz Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/maloprodaja-2015.pdf> (11.07.2021), <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Maloprodaja-2016.pdf> (11.07.2021), http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (15.07.2021), <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (11.07.2021),

⁴⁸ Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2020) Prikaz stanja trgovina za 2019., dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (11.07.2021.)

⁴⁹ Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2020) Prikaz stanja trgovina za 2019., dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (11.07.2021.)

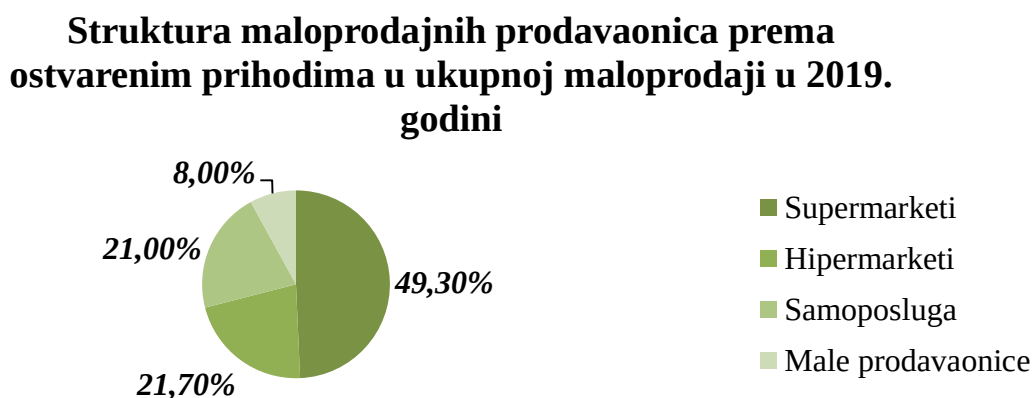
⁵⁰ Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2019) Prikaz stanja trgovina za 2018., dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (11.07.2021.)

⁵¹ Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2018) Prikaz stanja trgovina za 2017., dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (11.07.2021.)

Prodajna mjesta u trgovini na malo dijele se na hipermarkete, supermarkete, samoposluge i male prodavaonice. Na području Republike Hrvatske u 2019. godini ukupan broj prodajnih mjesta iznosio je 4 725 što je povećanje od 2% u odnosu na 2018., dok je neto prodajna površina bilježila rast u iznosu od 26 tisuća četvornih metara odnosno 3%.⁵² Prema vrsti prodajnog mjesta najveći udio u strukturi ukupne raspoložive neto prodajne površine imaju supermarketi, zatim ih slijede hipermarketi te samoposluge.⁵³

Prema podacima iz Sektorske analize⁵⁴ u sljedećem grafikonu prikazati će se struktura svih maloprodajnih prodavaonica prema kriteriju ostvarenog prihoda u ukupnoj maloprodaji u 2019. godini.

Grafikon 2. Struktura maloprodajnih prodavaonica prema ostvarenim prihodima u ukupnoj maloprodaji u 2019. godini

Izvor: izrada autora prema podacima iz Anić, I.D. (2021) Sektorska analiza-Trgovina na malo, Ekonomski institut, Zagreb, str. 11.

U trgovini na malo mješovitom robom izrazito dominira kupovina u supermarketima i hipermarketima s obzirom kako zajedno ostvaraju 71% ukupnog prihoda maloprodaje. Slijedi ih samoposluga sa 21% i male prodavaonice sa 8% ostvarenog prometa u ukupnim prihodima maloprodaje.

⁵² Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2020) Prikaz stanja trgovina za 2019. , dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (11.07.2021.)

⁵³ Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2020) Prikaz stanja trgovina za 2019. , dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (11.07.2021.)

⁵⁴ Anić, I.D. (2021) Sektorska analiza-Trgovina na malo, Zagreb: Ekonomski institut, str. 13.

Prosječan broj zaposlenih je u 2019. u odnosu na 2018. godinu u trgovini na malo smanjen za 0,9%, no usprkos smanjenju zaposlenosti, trgovina je i dalje važna gospodarska djelatnost u pogledu zapošljavanja jer je udio zaposlenosti u trgovini na malo na razini gospodarstva iznosio 8,8%.⁵⁵ Prosječne mjesečne bruto plaće u trgovini na malo po zaposlenome u pravnim osobama u 2019. godini povećane su za 5,1% u odnosu na 2018. godinu, no unatoč njihovom rastu one su i dalje niske, niže su za 21,6% u odnosu na gospodarstvo i kao takve nisu poticajne za rast proizvodnosti rada.⁵⁶

Sljedeća tablica prikazuje tržišne udjele najznačajnijih poduzeća na malo mješovitom robom prema visini ostvarenih prihoda za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Tablica 10. Tržišni udjeli najznačajnijih poduzeća na malo mješovitom robom prema visini ostvarenih prihoda za razdoblje od 2015. do 2019. Godine u Republici Hrvatskoj

NAZIV PODUZEĆA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Konzum plus d.o.o. (Konzum d.d.)	20% - 30%	20% - 30%	20% - 30%	20% - 30%	20% - 30%
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	10% - 20%	10% - 20%	10% - 20%	10% - 20%	10% - 20%
Plodine d.d.	10% - 20%	5% - 10%	10% - 20%	5% - 10%	5% - 10%
Spar Hrvatska d.o.o.	5% - 10 %	5% - 10%	5% - 10%	5% - 10%	5% - 10%
Kaufland Hrvatska k.d.	5% - 10%	5% - 10%	10% - 20%	5% - 10%	5% - 10%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/maloprodaja-2015.pdf> (11.07.2021), <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Maloprodaja-2016.pdf> (11.07.2021), http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (11.07.2021), <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (11.07.2021).

Prema prikazanim podacima najveće poduzeće u trgovini na malo mješovitom robom je Konzum d.d. s tržišnim udjelom između 20% i 30%, odnosno Konzum plus d.o.o. koji je 1. travnja 2019. godine sukladno nagodbi koja je usvojena u postupku izvanredne uprave nad društvom Agrokor d.d preuzeo poslovanje društva Konzum d.d.⁵⁷

Slijedi ga poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. s tržišnim udjelom između 10% i 20%. i Plodine d.d. s tržišnim udjelom između 5% i 10%. Od 2018. godine Spar Hrvatska d.o.o. zauzeo je

⁵⁵ Anić, I.D. (2020) Sektorska analiza-Trgovina na malo, Zagreb: Ekonomski institut, str. 5.

⁵⁶ Anić, I.D. (2020) Sektorska analiza-Trgovina na malo, Zagreb: Ekonomski institut, str. 5.

⁵⁷ Konzum plus d.o.o (Konzum d.d.), dostupno na: <https://www.konzum.hr/pravila-privatnosti> (15.07.2021.)

poziciju četvrtog najvećeg trgovca u trgovini na malo prestignuvši poduzeće Kaufland Hrvatska k.d.. Skupno gledajući poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. kao članice Schwarz grupe u 2019. bilježe ukupni tržišni udio između 20% i 30% te je Lidl & Schwarz KG grupa prvi put na prvoj poziciji, ispred višegodišnjeg tržišnog lidera Konzuma plus d.o.o.

4.2. Profil poduzeća Lidl d.o.o. k.d. Hrvatska i Kaufland k.d. Hrvatska

4.2.1. Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.

Lidl je trgovački lanac koji posluje u većem dijelu Europe i Sjedinjenim američkim državama. Međunarodna središnjica poduzeća nalazi se u Neckarsulmu u pokrajini Baden-Württemberg u Njemačkoj gdje je 1930. godine osnovano poduzeće za veleprodaju prehrambenih namirnica Lidl & Schwarz KG.⁵⁸ 2002. godine Lidl je započeo sa pripremom tržišta, kupovinom zemljišta i samom izgradnjom trgovina u Republici Hrvatskoj, da bi 2006. godine započeo sa svojom osnovnom djelatnošću otvaranjem prvih 13 trgovina hrvatskim kupcima.

Danas poduzeće Lidl d.o.o. k.d. Hrvatska kao drugi po redu najveći trgovac na malo mješovitom robom ima 102 trgovinu i 2 logističko distributivna centra.⁵⁹ U 2020. Godini društvo je otvorilo još jednu novu trgovinu ali i moderniziralo postojeće objekte u skladu s očekivanim porastom prometa temeljenih na stvarnim potrebama tržišta i procjenjenim potrebama u budućem razdoblju.⁶⁰

Prema istraživanju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja⁶¹ Lidl Hrvatska je prema tržišnom udjelu u 2019. godini bio najveći trgovac na području Koprivničko-Križevačke županije prestigavši trgovca K.T.C i Bjelovarsko-Bilogorskoj županiji. Nadalje u četiri županije nalazi se na drugoj poziciji a to su Zagrebačka, Varaždinska, Karlovačka i Istarska županija gdje je prestigao trgovca Konzum plus.

⁵⁸ Lidl Hrvatska d.o.o. k.d, dostupno na: <https://tvrtka.lidl.hr/o-nama/povijest> (15.07.2021.)

⁵⁹ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (15.07.2021.)

⁶⁰ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (15.07.2021.)

⁶¹ Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2020) Prikaz stanja trgovina za 2019., dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republiki-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (15.07.2021.)

Broj zaposlenih u poduzeću u 2019. godini iznosio je 2.768, što je povećanje u broju zaposlenih od 45% u odnosu na 2015. godinu, kada je poduzeće brojilo 1.905 zaposlenih.⁶² Razlog povećanja broja zaposlenih je ekspanzivna politika društva i dobra situacija na maloprodajnom tržištu.

Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. na tržištu je prisutno u tri modela trgovina ovisno o tome da li se radi o predgrađu, ruralnom području ili centru grada, a to su standardna trgovina, posebne trgovine, trgovina u centru grada, trgovački centri te metropolska trgovina.⁶³

4.2.2. Kaufland Hrvatska k.d.

Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. dio je poduzeća za veleprodaju prehrambenih namirnica Lidl & Schwarz KG koje je osnovano od strane Josefa Schwarza 1930. godine spajanjem svojeg poduzeća s A. Lidl & Comp veletrgovinom u navedeno poduzeće.⁶⁴

U Republici Hrvatskoj 2000. godine Kaufland Stiftung & Co. KG osniva poduzeće Kaufland Hrvatska komanditno društvo sa sjedištem u Zagrebu. Kaufland Hrvatska k.d. svoju prvu poslovnicu otvara 2001. godine u Karlovcu, a danas broji 39 poslovnica i 1 logističko distributivni centar.⁶⁵ Oblik poslovnice, odnosno, koncept trgovine široke potrošnje koje poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. posjeduje su hipermarketi.⁶⁶

Poduzeće je u 2019. godini imalo 2.853 zaposlenih što je smanjenje broja zaposlenih za 20% u odnosu na 2015. godinu, razlozi smanjenju broja zaposlenih su u restrukturiranju poduzeća od strane uprave.⁶⁷

Prema tržišnom udjelu u ostvarenim prihodima društvo Kaufland Hrvatska k.d. u 2019. godini lider je u dvije županije, Brodsko Posavskoj i Požeško Slavonskoj, dok se u Zagrebu nalazi na 3. mjestu iza društva Konzum plus d.o.o. i Spar Hrvatska d.o.o..⁶⁸

⁶² Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (17.07.2021.)

⁶³ Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., dostupno na: <https://www.nekretnine-lidl.hr/> (15.07.2021.)

⁶⁴ Kaufland Hrvatska k.d., dostupno na: <https://tvrtka.kaufland.hr/kaufland/kronika.html> (17.07.2021.)

⁶⁵ Kaufland Hrvatska k.d., dostupno na: <https://karijera.kaufland.hr/otkrij-kaufland/o-nama/lokacije.html> (17.07.2021.)

⁶⁶ Kaufland Hrvatska k.d., dostupno na: <https://tvrtka.kaufland.hr/nekretnine/kaufland-nekretnine.html> (17.07.2021.)

⁶⁷ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (17.07.2021.)

⁶⁸ Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2020) Prikaz stanja trgovina za 2019., dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (17.07.2021.)

5. KOMPARATIVNA ANALIZA REZULTATA POSLOVANJA I FINANCIJSKOG STANJA ODABRANIH MALOPRODAJNIH PODUZEĆA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U svrhu ocjene financijskog poslovanja poduzeća Lidl d.o.o. Hrvatska i Kaufland k.d. Hrvatska za razdoblje od 2015. do 2019. godine potrebno je analizirati financijska izvješća. To se primarno odnosi na analizu bilance koja predstavlja izvještaj o financijskom položaju, računa dobiti i gubitka kao izvještaja o uspješnosti poslovanja te izvještaja o novčanim tokovima. U tu svrhu koristit će se metode horizontalne i vertikalne analize financijskih izvještaja kao i pokazatelji financijskih izvještaja.

Treba napomenuti kako poslovna godina poduzeća Lidl d.o.o. k.d. Hrvatska i Kaufland k.d. Hrvatska počinje sa 01.03., a završava 28. odnosno 29.02. sljedeće kalendarske godine.⁶⁹ Stoga će podatci iz Registra financijskih izvještaja primjerice za 2019. godinu, biti prikazani od 01.03.2019. do 29.02.2020. godine.

5.1. Ocjena kvalitete poslovanja provedbom horizontalne i vertikalne analize

5.1.1. Komparativni i strukturni financijski izvještaji poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. U nastavku rada bit će provedena horizontalna i vertikalna analiza bilance te računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine. Zbog preglednijeg prikaza aktiva i pasiva bilance bit će samostalno prikazane na dvije stranice.

⁶⁹ Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (20.07.2021.)

Tablica 11. Horizontalna analiza aktive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine

AKTIVA	2015.	2016.	Δ 16./15.	%Δ 16./15.	2017.	Δ 17./16.	%Δ 17./16.	2018.	Δ 18./17.	%Δ 18./17.	2019.	Δ 19./18.	%Δ 19./18.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	3.019.001	3.216.545	197.544	6,54%	3.409.481	192.936	6,00%	3.521.405	111.924	3,28%	3.714.966	193.561	5,50%
I. Nematerijalna imovina	392	1.302	910	232,14%	1.133	-169	12,98%	996	-137	-12,09%	715	-281	-28,21%
II. Materijalna imovina	2.985.980	3.200.103	214.123	7,17%	3.376.274	176.171	5,51%	3.492.923	116.649	3,45%	3.686.465	193.542	5,54%
III. Financijska imovina	/	/	/	/	15.067	15.067	/	12.454	-2.613	-17,34%	9.804	-2.650	-21,28%
IV. Potraživanja	995	1.002	7	0,70%	1.357	355	35,43%	1.298	-59	-4,35%	1.304	6	0,46%
V. Odgođena porezna imovina	31.634	14.138	-17.496	-55,31%	15.650	1.512	10,69%	13.734	-1.916	-12,24%	16.678	2.944	21,44%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	607.003	873.892	266.889	43,97%	864.521	-9.371	-1,07%	870.074	5.553	0,64%	917.797	47.723	5,48%
I. Zalihe	230.470	263.042	32.572	14,13%	312.169	49.127	18,68%	330.288	18.119	5,80%	359.784	29.496	8,93%
1. Zalihe trgovačke robe	230.183	262.662	32.479	14,11%	311.950	49.288	18,76%	329.760	17.810	5,71%	359.440	29.680	9,00%
2. Zalihe goriva i energenata	288	380	92	31,94%	219	-161	-42,37%	528	309	141,10%	344	-184	-34,85%
II. Dugotrajna imovina namjenja prodaji	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	22.120	22.120	/
III. Potraživanja	28.938	53.733	24.795	85,68%	51.431	-2.302	-4,28%	69.392	17.961	34,92%	58.609	-10.783	-15,54%
1. Ostala potraživanja	/	53.733	53.733	/	51.431	-2.302	-4,28%	69.392	17.961	34,92%	58.609	-10.783	-15,54%
IV. Potraživanja za porez na dobit	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	18.616	18.616	/
V. Financijska imovina	/	/	/	/	2.650	2.650	0,00%	2.650	0	0,00%	2.650	0	0,00%
VI. Novac u banci i blagajni	364.024	551.191	187.167	51,42%	495.999	-55.192	-10,01%	466.468	-29.531	-5,95%	454.366	-12.102	-2,59%
VII. Unaprijed plaćeni troškovi	1.571	5.926	4.355	277,21%	2.272	-3.654	-61,66%	1.276	-996	-43,84%	1.652	376	29,47%
C) UKUPNA AKTIVA	3.626.004	4.090.437	464.433	12,81%	4.274.002	183.565	4,49%	4.391.479	117.477	2,75%	4.632.763	241.284	5,49%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (20.07.2021.)

Tablica 12. Horizontalna analiza pasive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine

PASIVA	2015.	2016.	Δ 16./15.	%Δ 16./15.	2017.	Δ 17./16.	%Δ 17./16.	2018.	Δ 18./17.	%Δ 18./17.	2019.	Δ 19./18.	%Δ 19./18.
A) KAPITAL I REZERVE	2.704.576	2.941.376	236.800	8,76%	3.203.423	262.047	8,97%	3.169.982	-33.441	-1,04%	3.022.643	-147.339	-4,65%
I. Temeljni kapital	3.103.335	3.103.335	0	0,00%	3.103.335	0	0,00%	2.733.335	-370.000	-11,92%	2.215.335	-518.000	-18,95%
II. Zadržana dobit	/	/	/	/	/	/	/	100.088	100.088	0,00%	436.647	336.559	336,26%
III. Preneseni gubitak	-602.080	- 398.759	203.321	-33,77%	- 161.960	236.799	-59,38%	/	161.960	-100,00%	/	0	/
IV. Dobit tekuće godine	203.321	236.800	33.479	16,47%	262.048	25.248	10,66%	336.559	74.511	28,43%	370.661	34.102	10,13%
B) DUGOROČNE OBVEZE	306.831	408.712	101.881	33,20%	267.707	-141.005	-34,50%	453.415	185.708	69,37%	705.471	252.056	55,59%
1. Dugoročni krediti primljeni od banaka	306.400	407.246	100.846	32,91%	263.558	-143.688	-35,28%	450.889	187.331	71,08%	703.680	252.791	56,07%
2. Ostale dugoročne obveze	431	1.466	1.035	240,14%	4.149	2.683	183,02%	2.526	-1.623	-39,12%	2.391	-135	-5,34%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	614.597	740.349	125.752	20,46%	802.872	62.523	8,45%	768.082	-34.790	-4,33%	904.649	136.567	17,78%
1. Obveze prema dobavljačima	439.496	499.085	59.589	13,56%	502.709	3.624	0,73%	515.496	12.787	2,54%	568.223	52.727	10,23%
2. Obveze prema povezanim poduzećima	25.209	28.391	3.182	12,62%	15.556	-12.835	-45,21%	25.701	10.145	65,22%	69.540	43.839	170,57%
3. Kratkoročni dio dugoročnih kredita	67.132	89.636	22.504	33,52%	144.457	54.821	61,16%	95.483	-48.974	-33,90%	135.822	40.339	42,25%
4. Ostale obveze	63.798	73.412	9.614	15,07%	74.575	1.163	1,58%	82.909	8.334	11,18%	110.258	27.349	32,99%
5. Obveze za porez na dobi	/	30.986	30.986	/	42.462	11.476	37,04%	22.460	-20.002	-47,11%	20.806	-1.654	-7,36%
6. Obračunati nefakturirani troškovi	18.962	18.839	-123	-0,65%	23.113	4.274	22,69%	26.033	2.920	12,63%	/	-26.033	-100,00%
D) UKUPNO PASIVA	3.626.004	4.090.437	464.433	12,81%	4.274.002	183.565	4,49%	4.391.479	117.477	2,75%	4.632.763	241.284	5,49%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (20.07.2021.)

Prema vidljivim podacima iz komparativne bilance poduzeća Lidl Hrvatska može se uočiti trend rasta ukupne imovine i to zbog povećanja materijalne imovine koja se u 2017. u odnosu na 2016. povećala za 5,51%, dok se u 2019. u odnosu na 2018. povećala za 193.432 milijuna kuna ili relativno za 5,54%. Društvo je u 2017. godini pozajmilo dugoročnu pozajmicu gradu Puli za izgradnju infrastrukture što je vidljivo povećanjem stavke dugotrajne financijske imovine za 15,06 milijuna kuna, koja se u 2018. i 2019. smanjila za 2,65 milijuna kuna koliko iznosi kratkoročni dio pozajmice. U 2019. u odnosu na 2018. vidljivo je smanjenje nematerijalne imovine za 28,21%, razlog tome je umanjenje vrijednosti računalnog softvera poduzeća kao jedine stavke nematerijalne imovine društva. S druge strane kratkotrajna imovina bilježi najveće povećanje u 2016. godini za 43,97% u odnosu na 2015., najviše zbog povećanja kratkoročnih potraživanja za 85,68%. Dok se u 2017. godini kratkotrajna imovina smanjila za 9,37 milijuna kuna, razlog tome je smanjenje vrijednosti novca u banci i blagajni za 55,19 milijuna kuna. Smanjenje vrijednosti novca u banci i blagajni nastavlja se i u narednim godinama ali po sve nižoj stopi.

Kapital i rezerve su se u prve tri godine povećale, da bi nakon 2018. uslijedilo smanjenje. Navedno smanjenje je uzrokovano smanjenjem temeljnog kapitala radi isplate komanditoru u iznosu od 37 milijuna kuna u 2018. i 518 milijuna kuna u 2019. godini. Dugoročne obveze su se u 2017. u odnosu na 2016. smanjile za 34,5%, ali su se u 2018. i 2019. ponovno počele kontinuirano povećavati. Najveće povećanje primjetno je u 2019. godini kada su se dugoročne obveze povećale u iznosu od 252,05 milijuna kuna zbog povećanja vrijednosti dugoročnih kredita primljenih od banaka za 56,07% u odnosu na 2018. Kratkoročne su se obveze nakon trogodišnjeg kontinuiranog povećanja u 2018. godini smanjile za 34,79 milijuna kuna, da bi se u 2019. u odnosu na 2018. ponovno povećale za 17,78%, ponajviše zbog povećanja vrijednosti obveza prema povezanim društvima u iznosu od 69,54 milijuna kuna.

Prema vidljivim podacima iz komparativne analize može se zaključiti kako bi sigurnost poslovanja poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u bliskoj budućnosti moglo biti ugroženo. Razlog tome je smanjenje likvidnosti poduzeća u 2019. godini gdje su ukupne kratkoročne obveze rasle po većoj stopi nego ukupna kratkotrajna imovina. Poduzeće posjeduje radni kapital jer su ukupne kratkoročne obveze manje od ukupne kratkotrajne imovine, ali je on vrlo malen što ukazuje na vjerojatnost problema s plaćanjem obveza u bliskoj budućnosti. Zlatno pravilo financiranja u 2019. godini nije zadovoljeno jer je apsolutni rast dugotrajne imovine veći od ukupnog apsolutnog rasta kapitala i dugoročnih obveza, što znači da se dio kratkotrajne imovine ne financira iz kvalitetnih dugoročnih izvora.

Tablica 13. Vertikalna analiza aktive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine

AKTIVA	2015.	% 2015.	2016.	% 2016.	2017.	% 2017.	2018.	% 2018.	2019.	% 2019.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	3.019.001	83,26%	3.216.545	78,64%	3.409.481	79,77%	3.521.405	80,19%	3.714.966	80,19%
I. Nematerijalna imovina	392	0,01%	1.302	0,03%	1.133	0,03%	996	0,02%	715	0,02%
II. Materijalna imovina	2.985.980	82,35%	3.200.103	78,23%	3.376.274	79,00%	3.492.923	79,54%	3.686.465	79,57%
III. Financijska imovina	/	0,00%	/	0,00%	15.067	0,35%	12.454	0,28%	9.804	0,21%
IV. Potraživanja	995	0,03%	1.002	0,02%	1.357	0,03%	1.298	0,03%	1.304	0,03%
V. Odgođena porezna imovina	31.634	0,87%	14.138	0,35%	15.650	0,37%	13.734	0,31%	16.678	0,36%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	607.003	16,74%	873.892	21,36%	864.521	20,23%	870.074	19,81%	917.797	19,81%
I. Zalihe	230.470	6,36%	263.042	6,43%	312.169	7,30%	330.288	7,52%	359.784	7,77%
1. Zalihe trgovačke robe	230.183	6,35%	262.662	6,42%	311.950	7,30%	329.760	7,51%	359.440	7,76%
2. Zalihe goriva i energenata	288	0,01%	380	0,01%	219	0,01%	528	0,01%	344	0,01%
II. Dugotrajna imovina namjenja prodaji	/	0,00%	/	0,00%	/	0,00%	/	0,00%	22.120	0,48%
III. Potraživanja	28.938	0,80%	53.733	1,31%	51.431	1,20%	69.392	1,58%	58.609	1,27%
1. Ostala potraživanja	/	0,00%	53.733	1,31%	51.431	1,20%	69.392	1,58%	58.609	1,27%
IV. Potraživanja za porez na dobit	/	0,00%	/	0,00%	/	0,00%	/	0,00%	18.616	0,40%
V. Financijska imovina	/	0,00%	/	0,00%	2.650	0,06%	2.650	0,06%	2.650	0,06%
VI. Novac u banci i blagajni	364.024	10,04%	551.191	13,48%	495.999	11,61%	466.468	10,62%	454.366	9,81%
VII. Unaprijed plaćeni troškovi	1.571	0,04%	5.926	0,14%	2.272	0,05%	1.276	0,03%	1.652	0,04%
C) UKUPNA AKTIVA	3.626.004	100,00%	4.090.437	100,00%	4.274.002	100,00%	4.391.479	100,00%	4.632.763	100,00%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (21.07.2021.)

Tablica 14. Vertikalna analiza pasive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine

PASIVA	2015.	% 2015.	2016.	% 2016.	2017.	% 2017.	2018.	% 2018.	2019.	% 2019.
A) KAPITAL I REZERVE	2.704.576	74,59%	2.941.376	71,91%	3.203.423	74,95%	3.169.982	72,18%	3.022.643	65,24%
I. Temeljni kapital	3.103.335	85,59%	3.103.335	75,87%	3.103.335	72,61%	2.733.335	62,24%	2.215.335	47,82%
II. Zadržana dobit	/	0,00%	/	0,00%	/	0,00%	100.088	2,28%	436.647	9,43%
III. Preneseni gubitak	-602.080	-16,60%	- 398.759	-9,75%	- 161.960	-3,79%	/	0,00%	/	0,00%
IV. Dobit tekuće godine	203.321	5,61%	236.800	5,79%	262.048	6,13%	336.559	7,66%	370.661	8,00%
B) DUGOROČNE OBVEZE	306.831	8,46%	408.712	9,99%	267.707	6,26%	453.415	10,32%	705.471	15,23%
1. Dugoročni krediti primljeni od banaka	306.400	8,45%	407.246	9,96%	263.558	6,17%	450.889	10,27%	703.680	15,19%
2. Ostale dugoročne obveze	431	0,01%	1.466	0,04%	4.149	0,10%	2.526	0,06%	2.391	0,05%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	614.597	16,95%	740.349	18,10%	802.872	18,79%	768.082	17,49%	904.649	19,53%
1. Obveze prema dobavljačima	439.496	12,12%	499.085	12,20%	502.709	11,76%	515.496	11,74%	568.223	12,27%
2. Obveze prema povezanim poduzećima	25.209	0,70%	28.391	0,69%	15.556	0,36%	25.701	0,59%	69.540	1,50%
3. Kratkoročni dio dugoročnih kredita	67.132	1,85%	89.636	2,19%	144.457	3,38%	95.483	2,17%	135.822	2,93%
4. Ostale obveze	63.798	1,76%	73.412	1,79%	74.575	1,74%	82.909	1,89%	110.258	2,38%
5. Obveze za porez na dobi	/	0,00%	30.986	0,76%	42.462	0,99%	22.460	0,51%	20.806	0,45%
6. Obračunati nefakturirani troškovi	18.962	0,52%	18.839	0,46%	23.113	0,54%	26.033	0,59%	/	0,00%
D) UKUPNO PASIVA	3.626.004	100,00%	4.090.437	100,00%	4.274.002	100,00%	4.391.479	100,00%	4.632.763	100,00%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (21.07.2021.)

Prema podacima na temelju strukturne bilance poduzeća Lidl Hrvatska za razdoblje od 2015. do 2019. godine vidljivo je kako u strukturi ukupne imovine značajan udio predstavlja dugotrajna imovina u svim razdobljima. Dok se u strukturi dugotrajne imovine značajan udio odnosi na stavku materijalna imovina s prosječnim udjelom između 78,23% i 82,35%, od čega najviše građevinski objekti i zemljišta. Može se zaključiti da je kapital poduzeća uložen u neadekvatan oblik imovine i da se mogu očekivati problemi s likvidnošću poduzeća. Tijekom promatranog razdoblja ukupna kratkotrajna imovina ima udio u ukupnoj imovini od oko 20%. Najznačajnija stavka u kratkotrajnoj imovini je novac u banci i blagajni s prosječnim udjelom od oko 11,11%, izuzev 2016. godine kada je on iznosio 13,48% u ukupnoj imovini. Zalihe predstavljaju drugu najznačajniju stavku kratkotrajne imovine s prosječnim udjelom u ukupnoj imovini od oko 7,08%.

Dominantan izvor financiranja u promatranom razdoblju predstavljaju vlastiti izvori financiranja, budući da najveći udio u ukupnoj pasivi ima stavka kapital i rezerve s prosječnim udjelom od oko 71,77% , ali s tendencijom smanjenja u promatranom razdoblju radi smanjenja udjela temeljnog kapitala u ukupnoj pasivi. Dugoročne obveze u promatranom razdoblju čine oko 9,94% ukupne pasive, dok kratkoročne obveze čine oko 18,24%, s tendencijom povećanja u promatranom razdoblju.

Vertikalna analiza bilance poduzeća potvrđuje zaključke donesene komparativnom bilancom poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. da u 2019. godini zlatno pravilo financiranja ne djeluje. Prema prikazanim podacima udio ukupne kratkotrajne imovine veći je od udjela ukupnih kratkoročnih obveza, no udio dugotrajne imovine nije manji od zbroja udjela kapitala i ukupnih dugoročnih obveza već su jednaki, stoga zlatna pravila financiranja nisu zadovoljena u potpunosti.

Tablica 15. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV POZICIJE	2015.	2016.	Δ 16./15.	%Δ 16./15.	2017.	Δ 17./16.	%Δ 17./16.	2018.	Δ 18./17.	%Δ 18./17.	2019.	Δ 19./18.	%Δ 19./18.
I. POSLOVNI PRIHODI	3.727.215	4.019.852	292.637	7,85%	4.697.943	678.091	16,87%	5.253.257	555.314	11,82%	5.952.121	698.864	13,30%
Prihodi od prodaje	3.680.229	3.961.858	281.629	7,65%	4.642.488	680.630	17,18%	5.182.919	540.431	11,64%	5.901.539	718.620	13,87%
Ostali prihodi	46.986	57.994	11.008	23,43%	55.455	-2.539	-4,38%	70.338	14.883	26,84%	50.582	-19.756	-28,09%
II. POSLOVNI RASHODI	3.560.334	3.745.913	185.579	5,21%	4.366.242	620.329	16,56%	4.834.183	467.941	10,72%	5.519.595	685.412	14,18%
Materijalni troškovi	2.744.837	2.898.824	153.987	5,61%	3.397.952	499.128	17,22%	3.797.258	399.306	11,75%	4.345.163	547.905	14,43%
Troškovi osoblja	245.530	261.550	16.020	6,52%	292.992	31.442	12,02%	323.278	30.286	10,34%	389.138	65.860	20,37%
Amortizacija i umanjenje vrijednosti imovine	105.856	132.054	26.198	24,75%	138.139	6.085	4,61%	154.134	15.995	11,58%	172.253	18.119	11,76%
Ostali troškovi poslovanja	431.310	450.998	19.688	4,56%	511.359	60.361	13,38%	554.143	42.784	8,37%	602.400	48.257	8,71%
Ostali poslovni rashodi	2.801	2.487	-314	-11,21%	25.800	23.313	937,39%	5.370	-20.430	-79,19%	3.831	-1.539	-28,66%
Vrijednosna usklađenja DI	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	6.810	6.810	0,00%
II. DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	196.881	273.939	77.058	39,14%	331.701	57.762	21,09%	419.074	87.373	26,34%	432.526	13.452	3,21%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	14.603	18.213	3.610	24,72%	1.715	-16.498	-90,58%	1.329	-386	-22,51%	760	-569	-42,81%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	9.143	6.870	-2.273	-24,86%	11.107	4.237	61,67%	6.725	-4.382	-39,45%	12.341	5.616	83,51%
1. Negativne tečajne razlike	/	/	/	/	3.505	3.505	0,00%	1.409	-2.096	-59,80%	7.286	5.877	417,10%
2. Rashod od kamata	7.388	5.273	-2.115	-28,63%	5.690	417	7,91%	3.471	-2.219	-39,00%	3.057	-414	-11,93%
3. Naknade po garancijama	1.755	1.597	-158	-9,00%	1.912	315	19,72%	1.845	-67	-3,50%	1.998	153	8,29%
V.DOBIT/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	5.460	11.343	5.883	107,75%	-9.392	-20.735	-182,80%	-5.396	3.996	42,55%	-11.581	-6.185	114,62%
VI. UKUPNI PRIHODI	3.741.818	4.038.065	296.247	7,92%	4.699.658	661.593	16,38%	5.254.586	554.928	11,81%	5.952.881	698.295	13,29%
VII. UKUPNI RASHODI	3.539.477	3.752.783	213.306	6,03%	4.377.349	624.566	16,64%	4.840.908	463.559	10,59%	5.531.936	691.028	14,27%
VIII. BRUTO DOBIT	202.341	285.282	82.941	40,99%	322.309	37.027	12,98%	413.678	91.369	28,35%	420.945	7.267	1,76%
IX. POREZ NA DOBIT	980	-48.482	-49.462	-5047,14%	-60.261	11.779	24,30%	-77.119	16.858	27,97%	-50.284	26.835	-34,80%
X. NETO DOBIT	203.321	236.800	33.479	16,47%	262.048	25.248	10,66%	336.559	74.511	28,43%	370.661	34.102	10,13%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (21.07.2021.)

Na temelju podataka iz horizontalne analize izvještaja o dobiti poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. vidljivo je kako su se poslovni prihodi u razdoblju od 2015. do 2019. godine kontinuirano povećavali. Najveće povećanje poslovnih prihoda vidljivo je u 2017. godini, kada su se uslijed povećanja prihoda od prodaje poslovni prihodi povećali za 18,78 % ili apsolutno u iznosu od 678,09 milijuna kuna. Poslovni rashodi također su se kontinuirano povećavali tijekom analiziranog razdoblja, a najveća promjena povećanja poslovnih rashoda od 16,56% vidljiva je u 2017. godini, na što je najviše utjecalo povećanje materijalnih troškova u iznosu od 499,12 milijuna kuna ili 16,56%.

Financijski su se prihodi u 2017. u odnosu na 2016. godinu smanjili za 90,58%, smanjenje se nastavlja i u posljednje dvije promatrane godine poslovanja. S druge strane, financijski su se rashodi u analiziranom razdoblju kretali nestalno. Najveće smanjenje financijskih rashoda od 39,45 % vidljivo je 2018. godine, dok je najveće povećanje u iznosu od 5,61 milijuna kuna vidljivo u 2019. godini, na što je najveći utjecaj imalo povećanje negativnih tečajnih razlika u iznosu od 5,87 milijuna kuna.

Budući da su ukupni prihodi u promatranom razdoblju veći od ukupnih rashoda, poduzeće ostvaruje dobit, pri čemu je najveće povećanje dobiti vidljivo u 2017. godini u iznosu od 74,51 milijuna kuna ili relativno 28,43%.

Tablica 16. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine

NAZIV POZICIJE	2015.	% 2015.	2016.	% 2016.	2017.	% 2017.	2018.	% 2018.	2019.	% 2019
I. POSLOVNI PRIHODI	3.727.215	99,61%	4.019.852	99,55%	4.697.943	99,96%	5.253.257	99,97%	5.952.121	99,99%
Prihodi od prodaje	3.680.229	98,35%	3.961.858	98,11%	4.642.488	98,78%	5.182.919	98,64%	5.901.539	99,14%
Ostali prihodi	46.986	1,26%	57.994	1,44%	55.455	1,18%	70.338	1,34%	50.582	0,85%
II. POSLOVNI RASHODI	3.560.334	95,15%	3.745.913	92,77%	4.366.242	92,91%	4.834.183	92,00%	5.519.595	92,72%
Materijalni troškovi	2.744.837	73,36%	2.898.824	71,79%	3.397.952	72,30%	3.797.258	72,27%	4.345.163	72,99%
Troškovi osoblja	245.530	6,56%	261.550	6,48%	292.992	6,23%	323.278	6,15%	389.138	6,54%
Amortizacija i umanjeње vrijednosti imovine	105.856	2,83%	132.054	3,27%	138.139	2,94%	154.134	2,93%	172.253	2,89%
Ostali troškovi poslovanja	431.310	11,53%	450.998	11,17%	511.359	10,88%	554.143	10,55%	602.400	10,12%
Ostali poslovni rashodi	2.801	0,07%	2.487	0,06%	25.800	0,55%	5.370	0,10%	3.831	0,06%
Vrijednosna usklađenja DI	/	/	/	/	/	/	/	/	6.810	0,11%
II. DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	196.881	5,26%	273.939	6,78%	331.701	7,06%	419.074	7,98%	432.526	7,27%
III. FINACIJSKI PRIHODI	14.603	0,39%	18.213	0,45%	1.715	0,04%	1.329	0,03%	760	0,01%
IV. FINACIJSKI RASHODI	9.143	0,24%	6.870	0,17%	11.107	0,24%	6.725	0,13%	12.341	0,21%
1. Negativne tečajne razlike	/	0,00%	/	0,00%	3.505	0,07%	1.409	0,03%	7.286	0,12%
2. Rashod od kamata	7.388	0,20%	5.273	0,13%	5.690	0,12%	3.471	0,07%	3.057	0,05%
3. Naknade po garancijama	1.755	0,05%	1.597	0,04%	1.912	0,04%	1.845	0,04%	1.998	0,03%
V.DOBIT/GUBITAK IZ FINACIJSKIH AKTIVNOSTI	5.460	0,15%	11.343	0,28%	-9.392	-0,20%	-5.396	-0,10%	-11.581	-0,19%
VI. UKUPNI PRIHODI	3.741.818	100,00%	4.038.065	100,00%	4.699.658	100,00%	5.254.586	100,00%	5.952.881	100,00%
VII. UKUPNI RASHODI	3.539.477	94,59%	3.752.783	92,94%	4.377.349	93,14%	4.840.908	92,13%	5.531.936	92,93%
VIII. BRUTO DOBIT	202.341	5,41%	285.282	7,06%	322.309	6,86%	413.678	7,87%	420.945	7,07%
IX. POREZ NA DOBIT	980	0,03%	-48.482	-1,20%	-60.261	-1,28%	-77.119	-1,47%	-50.284	-0,84%
X. NETO DOBIT	203.321	5,43%	236.800	5,86%	262.048	5,58%	336.559	6,41%	370.661	6,23%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (21.07.2021.)

Prema podacima iz strukturnog izvještaja o dobiti poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. vidljivo je kako su poslovni prihodi najzastupljenija stavka u ukupnim prihodima s prosječnih 99,82% u svih pet promatranih godina. To se najviše odnosi na prihode od prodaje trgovačke robe, čiji udio u ukupnim prihodima tijekom promatranog razdoblja iznosi između 98,35% i 99,14%, dok je udio ostalih prihoda zanemariv. S druge strane, udio poslovnih rashoda u ukupnim prihodima tijekom analiziranog razdoblja kretao se između 92,00% i 95,15%. Najzastupljenija stavka unutar poslovnih rashoda su materijalni troškovi s prosječnim udjelom od oko 72,54%, slijede ga ostali troškovi poslovanja s prosječnim udjelom od oko 10,58% te troškovi amortizacije sa prosječnim udjelom od oko 2,97% tijekom petogodišnjeg razdoblja.

Tijekom promatranog razdoblja, financijski prihodi u 2016. godini bilježe najveći udio u ukupnim prihodima od 0,45%, pozitivne tečajne razlike kao najveća stavka unutar njih s udjelom od 0,38% ukupnih prihoda. U razdoblju od 2017. do 2019. godine jedina stavka u financijskim prihodima bili su prihodi od kamata s udjelima između 0,01% i 0,04%. S druge strane, financijski rashodi u analiziranom razdoblju čine između 0,13% i 0,24% ukupnih prihoda, pri čemu je najveća stavka rashod od kamata s udjelom u ukupnim prihodima između 0,05 i 0,20%.

S obzirom da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda u svih pet analiziranih godina, poduzeće posluje s dobiti, s prosječnim udjelom u ukupnim prihodima od oko 5,90%. Prema navednim podacima može se zaključiti kako je poslovanje poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ekonomično i profitabilno.

5.1.2. Komparativni i strukturni financijski izvještaji poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.

U nastavku rada bit će provedena horizontalna i vertikalna analiza bilance i izvještaja o dobiti poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine. Zbog preglednijeg prikaza aktiva i pasiva bilance bit će samostalno prikazane na dvije stranice.

Tablica 17. Horizontalna analiza aktive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine

AKTIVA	2015.	2016.	Δ 16./15.	%Δ 16./15.	2017.	Δ 17./16.	%Δ 17./16.	2018.	Δ 18./17.	%Δ 18./17.	2019.	Δ 19./18.	%Δ 19./18.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.064.935	2.154.955	90020	4,36%	2.235.434	80.479	3,73%	2.199.890	-35.544	-1,59%	2.463.378	263.488	11,98%
I. Nematerijalna imovina	204	140	-64	-31,37%	90	-50	-35,71%	42	-48	-53,33%	0	-42	-100,00%
II. Materijalna imovina	1.517.621	1.604.081	86460	5,70%	1.756.881	152.800	9,53%	1.723.006	-33.875	-1,93%	1.986.749	263.743	15,31%
III. Financijska imovina	547.110	550.734	3624	0,66%	478.463	-72.271	-13,12%	476.842	-1.621	-0,34%	476.629	-213	-0,04%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	520.050	654.100	134050	25,78%	524.299	-129.801	-19,84%	567.762	43.463	8,29%	781.322	213.560	37,61%
I. Zalihe	284.531	271.460	-13071	-4,59%	304.087	32.627	12,02%	317.064	12.977	4,27%	337.576	20.512	6,47%
1. Zalihe sirovina i materijala	3.020	2.858	-162	-5,36%	4.492	1.634	57,17%	3.929	-563	-12,53%	3.341	-588	-14,97%
2. Zalihe trgovačke robe	281.511	268.602	-12909	-4,59%	299.595	30.993	11,54%	313.135	13.540	4,52%	334.235	21.100	6,74%
II. Potraživanja	112.235	111.649	-586	-0,52%	116.673	5.024	4,50%	93.786	-22.887	-19,62%	78.516	-15.270	-16,28%
III. Financijska imovina	26.189	14.726	-11463	-43,77%	23.655	8.929	60,63%	26.610	2.955	12,49%	58.352	31.742	119,29%
VI. Novac u banci i blagajni	97.095	253.682	156587	161,27%	77.770	-175.912	-69,34%	128.147	50.377	64,78%	306.878	178.731	139,47%
V. Unaprijed plaćeni troškovi	2.897	2.583	-314	-10,84%	2.114	-469	-18,16%	2.155	41	1,94%	1.812	-343	-15,92%
C) UKUPNA AKTIVA	2.587.882	2.809.055	221173	8,55%	2.759.733	-49.322	-1,76%	2.767.652	7.919	0,29%	3.246.512	478.860	17,30%

Izvor: izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (26.07.2021)

Tabela 18. Horizontalna analiza pasive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine

PASIVA	2015.	2016.	Δ 16./15.	%Δ 16./15.	2017.	Δ 17./16.	%Δ 17./16.	2018.	Δ 18./17.	%Δ 18./17.	2019.	Δ 19./18.	%Δ 19./18.
A) KAPITAL I REZERVE	1.742.210	1.947.043	204.833	11,76%	2.052.128	105.085	5,40%	2.106.093	53.965	2,63%	2.362.940	256.847	12,20%
I. Temeljni kapital	2.349.060	2.611.547	262.487	11,17%	2.762.280	150.733	5,77%	2.836.135	73.855	2,67%	3.059.680	223.545	7,88%
II. Preneseni gubitak	-555.977	-606.850	-50.873	9,15%	-664.500	-57.650	9,50%	-710.152	-45.652	6,87%	-730.042	-19.890	2,80%
III. Dobit/Gubitak tekuće godine	-50.873	-57.654	-6.781	13,33%	-45.652	12.002	-20,82%	-19.890	25.762	-56,43%	33.302	53.192	-267,43%
B) DUGOROČNE OBVEZE	268.183	274.639	6.456	2,41%	245.297	-29.342	-10,68%	209.870	-35.427	-14,44%	302.054	92.184	43,92%
1. Obveze prema bankama i drugim finncijskim institucijama	231.717	252.574	20.857	9,00%	223.237	-29.337	-11,62%	193.087	-30.150	-13,51%	164.052	-29.035	-15,04%
2. Obveze po dugoročnim najmovima	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	138.002	138.002	0,00%
3. Rezerviranja	36.466	22.065	-14.401	-39,49%	22.060	-5	-0,02%	16.783	-5.277	-23,92%	19.194	2.411	14,37%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	577.489	587.373	9.884	1,71%	462.308	-125.065	-21,29%	451.689	-10.619	-2,30%	562.324	110.635	24,49%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	48.519	45.775	-2.744	-5,66%	40.150	-5.625	-12,29%	36.481	-3.669	-9,14%	61.564	25.083	68,76%
2. Obveze za zajmove i depozite	4.670	4.297	-373	-7,99%	4.131	-166	-3,86%	3.890	-241	-5,83%	4.143	253	6,50%
3. Obveze prema bankama i drugim finncijskim institucijama	39.535	30.033	-9.502	-24,03%	30.055	22	0,07%	29.965	-90	-0,30%	30.050	85	0,28%
4. Tekući dio obveza po dugoročnim najmovima	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	73.266	73.266	0,00%
5. Obveze prema dobavljačima	241.011	250.838	9.827	4,08%	303.543	52.705	21,01%	320.224	16.681	5,50%	316.674	-3.550	-1,11%
6. Obveze prema zaposlenicima	21.357	66.083	44.726	209,42%	50.239	-15.844	-23,98%	29.841	-20.398	-40,60%	30.869	1.028	3,44%
7. Obveze za poreze	29.345	41.001	11.656	39,72%	33.260	-7.741	-18,88%	30.085	-3.175	-9,55%	44.607	14.522	48,27%
8. Ostale obveze	646	773	127	19,66%	930	157	20,31%	1.169	239	25,70%	1.151	-18	-1,54%
D) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	34	34	0,00%	0	-34	-100,00%
E) UKUPNO PASIVA	2.587.882	2.809.055	221.173	8,55%	2.759.733	-49.322	-1,76%	2.767.652	7.919	0,29%	3.246.512	478.860	17,30%

Izvor: izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (26.07.2021.)

Na temelju podataka iz komparativne bilance poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. vidljivo je kontinuirano povećanje dugotrajne imovine u razdoblju od 2015. do 2017. godine ali po sve nižoj stopi, da bi se u 2018. dugotrajna imovina smanjila za 1,94% u odnosu na 2017. godinu. U 2019. godini uslijedilo je ponovno povećanje dugotrajne imovine za 12,20% uslijed povećanja stavke materijalna imovina u iznosu od 263,74 milijuna kuna. S druge strane, vrijednost nematerijalne imovine kontinuirano se smanjuje, da bi se u 2019. smanjila za 100,00% i u potpunosti isknjižila iz bilance poduzeća. Kratkotrajna imovina bilježi najveće povećanje u 2019. godini za 37,61% u odnosu na 2018, najviše zbog povećanja vrijednosti novca u banci i blagajni u iznosu od 178,73 milijuna kuna ili relativno 139,47 % u odnosu na 2018.. Dok se u 2017. godini kratkotrajna imovina smanjila za 125,06 milijuna kuna, razlog toga je smanjenje vrijednosti novca u banci i blagajni za 175,91 milijuna kuna.

Kapital i rezerve bilježe stalno povećanje, pri čemu je najveći rast vidljiv u 2019. godini od 12,20% u odnosu na 2018., uslijed povećanja temeljnog kapitala od strane uplate vlasnika u iznosu od 223,54 milijuna kuna i ostvarenjem dobiti u visini od 33,30 milijuna kuna. Dugoročne obveze su se u analiziranom razdoblju kretale nestalno, najveće smanjenje vidljivo je u 2017. godini od 14,44% ili apsolutno od 35,42 milijuna kuna, dok je najveće povećanje primjetno u zadnjoj promatranoj godini kada su se dugoročne obveze uslijed povećanja stavke obveza po dugoročnim najmovima u iznosu od 138,00 milijuna kuna povećale za 43,92% u odnosu na 2018. godinu. Kratkoročne obveze bilježe negativan trend u prve četiri promatrane godine, da bi se u 2019. u odnosu na 2018. godinu povećale za 24,49% , na što je najviše utjecalo povećanje obveza prema poduzetnicima unutar grupe u iznosu od 25,08 milijuna kuna i stavke obveza za porez na dobit od 48,27% uslijed ostvarenja dobiti.

Iz navedenih podataka može se zaključiti kako je likvidnost poduzeća poboljšana, s obzirom kako u 2018. i 2019. godini kratkotrajna imovina raste po većoj stopi od kratkoročnih obveza i poduzeće posjeduje radni kapital. Poduzeće je financijski stabilno i uvažena su zlatna pravila financiranja.

Tablica 19. Vertikalna analiza aktive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine

AKTIVA	2015.	% 2015	2016.	% 2016	2017.	% 2017	2018.	% 2018	2019.	% 2019
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.064.935	79,79%	2.154.955	76,71%	2.235.434	81,00%	2.199.890	79,49%	2.463.378	75,88%
I. Nematerijalna imovina	204	0,01%	140	0,00%	90	0,00%	42	0,00%	0	0,00%
II. Materijalna imovina	1.517.621	58,64%	1.604.081	57,10%	1.756.881	63,66%	1.723.006	62,26%	1.986.749	61,20%
III. Financijska imovina	547.110	21,14%	550.734	19,61%	478.463	17,34%	476.842	17,23%	476.629	14,68%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	520.050	20,10%	654.100	23,29%	524.299	19,00%	567.762	20,51%	781.322	24,07%
I. Zalihe	284.531	10,99%	271.460	9,66%	304.087	11,02%	317.064	11,46%	337.576	10,40%
1. Zalihe sirovina i materijala	3.020	0,12%	2.858	0,10%	4.492	0,16%	3.929	0,14%	3.341	0,10%
2. Zalihe trgovačke robe	281.511	10,88%	268.602	9,56%	299.595	10,86%	313.135	11,31%	334.235	10,30%
II. Potraživanja	112.235	4,34%	111.649	3,97%	116.673	4,23%	93.786	3,39%	78.516	2,42%
III. Financijska imovina	26.189	1,01%	14.726	0,52%	23.655	0,86%	26.610	0,96%	58.352	1,80%
IV. Novac u banci i blagajni	97.095	3,75%	253.682	9,03%	77.770	2,82%	128.147	4,63%	306.878	9,45%
V. Unaprijed plaćeni troškovi	2.897	0,11%	2.583	0,09%	2.114	0,08%	2.155	0,08%	1.812	0,06%
C) UKUPNA AKTIVA	2.587.882	100,00%	2.809.055	100,00%	2.759.733	100,00%	2.767.652	100,00%	3.246.512	100,00%

Izvor: izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (26.07.2021.)

Tablica 20. Vertikalna analiza pasive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine

PASIVA	2015.	% 2015.	2016.	% 2016.	2017.	% 2017.	2018.	% 2018.	2019.	% 2019.
A) KAPITAL I REZERVE	1.742.210	67,32%	1.947.043	69,31%	2.052.128	74,36%	2.106.093	76,10%	2.362.940	72,78%
I. Temeljni kapital	2.349.060	90,77%	2.611.547	92,97%	2.762.280	100,09%	2.836.135	102,47%	3.059.680	94,25%
II. Preneseni gubitak	-555.977	-21,48%	-606.850	-21,60%	-664.500	-24,08%	-710.152	-25,66%	-730.042	-22,49%
III. Dobit/Gubitak tekuće godine	-50.873	-1,97%	-57.654	-2,05%	-45.652	-1,65%	-19.890	-0,72%	33.302	1,03%
B) DUGOROČNE OBVEZE	268.183	10,36%	274.639	9,78%	245.297	8,89%	209.870	7,58%	302.054	9,30%
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	231.717	8,95%	252.574	8,99%	223.237	8,09%	193.087	6,98%	164.052	5,05%
2. Obveze po dugoročnim najmovima	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	138.002	4,25%
3. Rezerviranja	36.466	1,41%	22.065	0,79%	22.060	0,80%	16.783	0,61%	19.194	0,59%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	577.489	22,32%	587.373	20,91%	462.308	16,75%	451.689	16,32%	562.324	17,32%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	48.519	1,87%	45.775	1,63%	40.150	1,45%	36.481	1,32%	61.564	1,90%
2. Obveze za zajmove i depozite	4.670	0,18%	4.297	0,15%	4.131	0,15%	3.890	0,14%	4.143	0,13%
3. Obveze prema bankama i drugim finncijskim institucijama	39.535	1,53%	30.033	1,07%	30.055	1,09%	29.965	1,08%	30.050	0,93%
4. Tekući dio obveza po dugoročnim najmovima	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	73.266	2,26%
5. Obveze prema dobavljačima	241.011	9,31%	250.838	8,93%	303.543	11,00%	320.224	11,57%	316.674	9,75%
6. Obveze prema zaposlenicima	21.357	0,83%	66.083	2,35%	50.239	1,82%	29.841	1,08%	30.869	0,95%
7. Obveze za poreze	29.345	1,13%	41.001	1,46%	33.260	1,21%	30.085	1,09%	44.607	1,37%
8. Ostale obveze	646	0,02%	773	0,03%	930	0,03%	1.169	0,04%	1.151	0,04%
D) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	34	0,00%	0	0,00%
E) UKUPNO PASIVA	2.587.882	100,00%	2.809.055	100,00%	2.759.733	100,00%	2.767.652	100,00%	3.246.512	100,00%

Izvor: zrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (26.07.2021.)

Na temelju strukturnog financijskog izvještaja poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. može se uočiti kako u strukturi ukupne imovine u promatranom razdoblju dominira dugotrajna imovina s prosječnim udjelom od oko 78,44%, iz čega proizlazi da je aktivnost poduzeća vrlo slaba. Materijalna imovina predstavlja najveću stavku unutar strukture dugotrajne imovine s prosječnim udjelom od 60,38%, što upućuje na neadekvatno ulaganje kapitala. Kratkotrajna imovina bilježi povećanje udjela u strukturi ukupne imovine s početnih 20,10% u 2015. na 24,07% u 2019. godini. Dominantna stavka unutar kratkotrajne imovine su zalihe trgovačke robe s udjelom između 9,56% i 11,31%, to je posljedica činjenice da poduzeće ne obavlja proces proizvodnje.

Dominantan izvor financiranja predstavljaju vlastiti izvori, s obzirom da strukturi ukupne pasive dominira kapital i rezerve s udjelom između 67,32% i 76,10%, s tendencijom povećanja u promatranom razdoblju, ali ne radi uspješnog poslovanja već radi povećanja temeljnog kapitala od strane osnivača. Dugoročne obveze u strukturi pasive gotovo su zanemarive s udjelom između 7,58% i 10,36%. Udio kratkoročnih obveza u ukupnoj pasivi u promatranom razdoblju raste ali po sve manjoj stopi, u 2015. godine iznosio je 22,32% da bi u 2019. udio kratkotrajne imovine pao na 17,32%. Najznačajnija stavka u 2019. godini unutar kratkoročnih obveza su obveze prema dobavljačima s udjelom od 9,31% u ukupnoj pasivi.

Na temelju navedenih podataka, potvrđuje se da u 2019. godini postoji radni kapital i da je likvidnost poduzeća poboljšana jer je udio kratkotrajne imovine veći od udjela kratkoročnih obveza u ukupnoj imovini. Također, zbroj udjela kapitala i dugoročnih obveza veći je od udjela dugotrajne imovine, što znači da je zlatno pravilo financiranja uvaženo.

Tablica 21. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine

NAZIV POZICIJE	2015.	2016.	Δ 16./15.	%Δ 16./15.	2017.	Δ 17./16.	%Δ 17./16.	2018.	Δ 18./17.	%Δ 18./17.	2019.	Δ 19./18.	%Δ 19./18.
I. POSLOVNI PRIHODI	3.196.520	3.373.491	176.971	5,54%	3.630.485	256.994	7,62%	3.651.918	21.433	0,59%	3.936.146	284.228	7,78%
Prihodi od prodaje	3.144.670	3.306.590	161.920	5,15%	3.572.434	265.844	8,04%	3.593.137	20.703	0,58%	3.874.821	281.684	7,84%
Ostali prihodi	51.850	66.901	15.051	29,03%	58.051	-8.850	-13,23%	58.781	730	1,26%	61.325	2.544	4,33%
II. POSLOVNI RASHODI	3.248.387	3.439.786	191.399	5,89%	3.674.588	234.802	6,83%	3.671.948	-2.640	-0,07%	3.881.376	209.428	5,70%
Materijalni troškovi	2.722.211	2.822.739	100.528	3,69%	3.121.719	298.980	10,59%	3.100.060	-21.659	-0,69%	3.190.922	90.862	2,93%
Troškovi osoblja	272.175	330.393	58.218	21,39%	282.108	-48.285	-14,61%	285.161	3.053	1,08%	317.983	32.822	11,51%
Amortizacija	56.174	62.801	6.627	11,80%	70.883	8.082	12,87%	77.244	6.361	8,97%	154.552	77.308	100,08%
Ostali troškovi poslovanja	182.594	188.186	5.592	3,06%	192.191	4.005	2,13%	204.311	12.120	6,31%	211.034	6.723	3,29%
Ostali poslovni rashodi	2.499	7.758	5.259	210,44%	4.615	-3.143	-40,51%	1.468	-3.147	-68,19%	3.112	1.644	111,99%
Vrijednosna usklađenja DI	0	34.153	34.153	0,00%	0	-34.153	-100,00%	8	8	0,00%	12	4	50,00%
Rezerviranja	12.762	-6.244	-19.006	-148,93%	3.072	9.316	-149,20%	3.696	624	20,31%	3.751	55	1,49%
II. DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-51.867	-66.295	-14.428	27,82%	-44.103	22.192	-33,47%	-20.030	24.073	-54,58%	54.770	74.800	-373,44%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	11.577	13.800	2.223	19,20%	2.495	-11.305	-81,92%	1.853	-642	-25,73%	1.133	-720	-38,86%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	10.583	5.159	-5.424	-51,25%	4.044	-1.115	-21,61%	1.713	-2.331	-57,64%	8.457	6.744	393,70%
1. Negativne tečajne razlike	0	0	0	0,00%	1.632	1.632	0,00%	0	-1.632	-100,00%	1.478	1.478	0,00%
2. Rashod od kamata	9.404	3.754	-5.650	-60,08%	2.290	-1.464	-39,00%	1.638	-652	-28,47%	1.421	-217	-13,25%
V.DOBIT/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	994	8.641	7.647	769,32%	-1.549	-10.190	-117,93%	140	1.689	-109,04%	-7.324	-7.464	-5331,43%
VI. UKUPNI PRIHODI	3.208.097	3.387.291	179.194	5,59%	3.632.980	245.689	7,25%	3.653.771	20.791	0,57%	3.937.279	283.508	7,76%
VII. UKUPNI RASHODI	3.258.970	3.444.945	185.975	5,71%	3.678.632	233.687	6,78%	3.673.661	-4.971	-0,14%	3.889.833	216.172	5,88%
VIII. BRUTO DOBIT	-50.873	-57.654	-6.781	13,33%	-45.652	12.002	-20,82%	-19.890	25.762	-56,43%	47.446	67.336	-338,54%
IX. POREZ NA DOBIT	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	14.144	14.144	0,00%
X. NETO DOBIT	-50.873	-57.654	-6.781	13,33%	-45.652	12.002	-20,82%	-19.890	25.762	-56,43%	33.302	53.192	-267,43%

Izvor: izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (26.07.2021.)

Provedena horizontalna analiza izvještaja o dobiti poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. ukazuje na to kako su se poslovni prihodi u analiziranom razdoblju povećavali ali po nižoj stopi. Najmanje povećanje poslovnih prihoda od 0,59% vidljivo je u 2018. godini u odnosu na 2017., dok je najveće povećanje poslovnih prihoda vidljivo u 2019. godini, kada su se uslijed povećanja prihoda od prodaje za 281,68 milijuna kuna, poslovni prihodi povećali za 7,78 % u odnosu na 2018. godinu. Poslovni su se rashodi u razdoblju do 2015. do 2017. godine kontinuirano povećavali, da bi se u 2018. u odnosu na 2017. godinu smanjili za 0,07% i ponovno povećali u 2019. godini za 5,70% najviše zbog povećanja materijalnih troškova za 90,86 milijuna kuna i troškova amortizacije za 77,30 milijuna kuna.

Financijski su se prihodi od 2016. godine kontinuirano smanjivali, najveće smanjenje vidljivo je u 2017. Godini kada su se financijski prihodi smanjili za 81,92% ili apsolutno 11,30 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu, dok je 2019. iznos smanjenja bio 720,00 tisuća kuna. Financijski rashodi također bilježe trend smanjenja u promatranom razdoblju, izuzev u 2019. godini kada su se povećali za 6,74 milijuna kuna najviše zbog povećanja ostalih financijskih rashoda za 5,37 milijuna kuna.

Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u prve četiri promatrane godine posluje s gubitkom, pri čemu se gubitak u 2017. smanjio za 12,00 milijuna kuna, a u 2018. za 25,76 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu, da bi poduzeće u 2019. godini ostvarilo dobit što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 53,19 milijuna kuna.

Prema prikazanim podacima može se zaključiti kako je poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. poboljšalo svoje poslovanje u 2019. godini, jer su poslovni prihodi rasli više od poslovnih rashoda. Poduzeće je u 2019. u odnosu na prethodne godine profitabilnije i ekonomičnije, jer su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda i posluje s dobit.

Tablica 22. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine

NAZIV POZICIJE	2015.	% 2015.	2016.	% 2016.	2017.	% 2017.	2018.	% 2018.	2019.	% 2019.
I. POSLOVNI PRIHODI	3.196.520	99,64%	3.373.491	99,59%	3.630.485	99,93%	3.651.918	99,95%	3.936.146	99,97%
Prihodi od prodaje	3.144.670	98,02%	3.306.590	97,62%	3.572.434	98,33%	3.593.137	98,34%	3.874.821	98,41%
Ostali prihodi	51.850	1,62%	66.901	1,98%	58.051	1,60%	58.781	1,61%	61.325	1,56%
II. POSLOVNI RASHODI	3.248.387	101,26%	3.439.786	101,55%	3.674.588	101,15%	3.671.948	100,50%	3.881.376	98,58%
Materijalni troškovi	2.722.211	84,85%	2.822.739	83,33%	3.121.719	85,93%	3.100.060	84,85%	3.190.922	81,04%
Troškovi osoblja	272.175	8,48%	330.393	9,75%	282.108	7,77%	285.161	7,80%	317.983	8,08%
Amortizacija	56.174	1,75%	62.801	1,85%	70.883	1,95%	77.244	2,11%	154.552	3,93%
Ostali troškovi poslovanja	182.594	5,69%	188.186	5,56%	192.191	5,29%	204.311	5,59%	211.034	5,36%
Ostali poslovni rashodi	2.499	0,08%	7.758	0,23%	4.615	0,13%	1.468	0,04%	3.112	0,08%
Vrijednosna usklađenja DI	0	0,00%	34.153	1,01%	0	0,00%	8	0,00%	12	0,00%
Rezerviranja	12.762	0,40%	-6.244	-0,18%	3.072	0,08%	3.696	0,10%	3.751	0,10%
II. DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-51.867	-1,62%	-66.295	-1,96%	-44.103	-1,21%	-20.030	-0,55%	54.770	1,39%
III. FINACIJSKI PRIHODI	11.577	0,36%	13.800	0,41%	2.495	0,07%	1.853	0,05%	1.133	0,03%
IV. FINACIJSKI RASHODI	10.583	0,33%	5.159	0,15%	4.044	0,11%	1.713	0,05%	8.457	0,21%
1. Negativne tečajne razlike	0	0,00%	0	0,00%	1.632	0,04%	0	0,00%	1.478	0,04%
2. Rashod od kamata	9.404	0,29%	3.754	0,11%	2.290	0,06%	1.638	0,04%	1421	0,04%
V.DOBIT/GUBITAK IZ FINACIJSKIH AKTIVNOSTI	994	0,03%	8.641	0,26%	-1.549	-0,04%	140	0,00%	-7.324	-0,19%
VI. UKUPNI PRIHODI	3.208.097	100,00%	3.387.291	100,00%	3.632.980	100,00%	3.653.771	100,00%	3.937.279	100,00%
VII. UKUPNI RASHODI	3.258.970	101,59%	3.444.945	101,70%	3.678.632	101,26%	3.673.661	100,54%	3.889.833	98,79%
VIII. BRUTO DOBIT	-50.873	-1,59%	-57.654	-1,70%	-45.652	-1,26%	-19.890	-0,54%	47.446	1,21%
IX. POREZ NA DOBIT	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	14.144	0,36%
X. NETO DOBIT	-50.873	-1,59%	-57.654	-1,70%	-45.652	-1,26%	-19.890	-0,54%	33.302	0,85%

Izvor: izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (26.07.2021.)

Strukturni izvještaj o dobiti pokazuje da su poslovni prihodi u analizirnom razdoblju najzastupljenija stavka s prosječnim udjelom od gotovo 100% u ukupnim prihodima. To se u najvećoj mjeri odnosi na prihode od prodaje trgovačke robe, čiji se udio u ukupnim prihodima kontinuirano povećava, s početnih 98,02% udjela u 2015. na 98,41% udjela u 2019. godini. S druge strane, poslovni su se rashodi u razdoblju od 2015. do 2018. godine kontinuirano povećavali ali po nižoj stopi i s udjelom u ukupnim prihodima većim od 100%, da bi se u 2019. njihov udio smanjio na 98,58% i bio manji od poslovnih rashoda. Što se tiče stavaka unutar poslovnih rashoda, najzastupljeniji su materijalni troškovi s prosječnim udjelom od 83,33%.

Financijski su prihodi u promatranom razdoblju najveći udio u ukupnim prihodima imali 2016. godine od 0,41%, dok su neto pozitivne tečajne razlike kao najveća stavka unutar njih s udjelom od 0,29% ukupnih prihoda. Dok u razdoblju od 2017. do 2019. godine financijski prihodi čine u prosjeku svega 0,5% ukupnih prihoda. S druge strane, Udio financijskih rashoda u ukupnim prihodima se kroz godine smanjuje i to sa 0,33% udjela u 2015. na 0,21% udjela u 2019. godini.

Poduzeće Kaufland k.d. u prve četiri promatrane godine ima negativan predznak u neto dobiti i ostvaruje gubitak, ali je udio gubitka u ukupnim prihodima sve manji. U 2019. Godini poduzeće ostvaruje dobit, koja je vidljiva udjelom neto dobiti u ukupnim prihodima od 0,85%.

Prema navedenim podacima može se zaključiti kako poduzeće ostvaruje bolju profitabilnost u 2019. godini u odnosu na prethodne godine, jer su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda.

5.2. Ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja odabranih poduzeća primjenom tradicionalnih financijskih pokazatelja

U ovom poglavlju rada primjenom tradicionalnih financijskih pokazatelja ocjenit će se i usporediti sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine na temelju podataka iz bilance i izvještaja o dobiti.

Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti smatraju se pokazateljima sigurnosti poslovanja, pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti ukazuju na uspješnost poslovanja dok se pokazatelj aktivnosti smatra i pokazateljem sigurnosti i uspješnosti poslovanja zbog koeficijenta obrta imovine, koji s jedne strane utječe na likvidnost i financijsku stabilnost poduzeća, a s druge izravno utječe na rentabilnost poslovanja.⁷⁰

5.2.1. Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja likvidnosti

Tablica 23. Koeficijenti trenutne likvidnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,59	0,74	0,62	0,61	0,50
Kaufland Hrvatska k.d.	0,17	0,43	0,17	0,28	0,55

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Prema tablici koeficijenata trenutne likvidnosti poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u 2016. godini je novcem u banci i blagajni bilo sposobno podmiriti 74% kratkoročnih obveza, dok je u 2019. godini 50% kratkoročnih obveza poduzeće moglo podmiriti novcem u banci i blagajni raspoloživim na dan sastavljanja bilance. Za razliku od poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. kod kojeg je vidljivo snižavanje koeficijenta tijekom godina, Kaufland Hrvatska k.d. bilježi njegovo povećanje. Tako je s početnih 17% u 2015. godini, Kaufland Hrvatska k.d. u 2019. godini bilo sposobno novcem u banci i blagajni podmiriti 55% kratkoročnih obveza na dan sastavljanja bilance. Može se zaključiti kako je poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u zadnjoj promatranoj godini imalo povoljniji omjer novca i kratkoročnih obveza, iako su u prve četiri promatrane godine koeficijenti trenutne likvidnosti bili znatno niži u odnosu na koeficijente poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d..

Tablica 24. Koeficijenti ubrzane likvidnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,64	0,82	0,68	0,70	0,57
Kaufland Hrvatska k.d.	0,36	0,62	0,42	0,49	0,69

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

⁷⁰ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 44. – 45.

Za održavanje normalne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti poduzeća trebao bi biti 1 ili veći od 1, odnosno poduzeće bi trebalo imati brzo unovčive imovine koliko ima i kratkoročnih obveza.⁷¹ Iz tablice je vidljivo kako analizirana poduzeća u promatranom razdoblju nemaju dovoljno visokolikvidne imovine za podmirenje kratkoročnih obveza, no poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u promatranom razdoblju ima veću sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza s brzo unovčivom imovinom. Izuzev u 2019. godini kada je poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. imalo veću sposobnost, jer je novcem i kratkoročnim potraživanjima mogao podmiriti 69% kratkoročnih obveza, a Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. 50% kratkoročnih obveza.

Tablica 25. Koeficijenti tekuće likvidnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,99	1,18	1,08	1,13	1,01
Kaufland Hrvatska k.d.	0,90	1,11	1,13	1,26	1,39

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Koeficijent tekuće likvidnosti trebao bi biti veći od 2 radi izbjegavanja zakašnjelog plaćanja obveza, te radi postojanja rezerve likvidnosti, odnosno radnog kapitala koji predstavlja dio kratkotrajne imovine koja se financirana iz dugoročnih izvora.⁷² Prema podacima iz tablice u promatranom razdoblju analizirani koeficijent i rezerva likvidnosti nisu na zadovoljavajućoj razini jer ni jedno poduzeće nema dvostruko više imovine nego što ima kratkoročnih obveza. Ipak, u promatranom razdoblju vidljivo je kontinuirano povećanje koeficijenta za poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. koje je u 2015. godini 90% svojih kratkoročnih obveza moglo pokriti kratkoročnom imovinom, što sugerira da poduzeće tada nije imalo radnog kapitala, da bi u 2019. godini bilo sposobno 1,39 puta podmiriti svoje kratkoročne obveze kratkotrajnom imovinom. S druge strane, poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u 2016. godini moglo je 1,18 puta podmiriti svoje kratkoročne obveze kratkotrajnom imovinom, a u 2019. 1,01 puta.

⁷¹ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 46.

⁷² Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 47.

Međutim, iako je poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u promatranom razdoblju imalo veće koeficijente tekuće likvidnosti njegova likvidnost je bila ugrožena s obzirom da u strukturi kratkotrajne imovine najviše prevladavaju zalihe koje predstavljaju najmanje likvidan oblik kratkotrajne imovine, za razliku od poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u čijoj strukturi najviše prevladava stavka novac u banci i blagajni kao visokolikvidna imovina.

Tablica 26. Koeficijenti financijske stabilnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,00	0,96	0,98	0,97	1,00
Kaufland Hrvatska k.d.	1,03	0,97	0,97	0,95	0,92

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

U 2019. godini poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. 92% kapitala i dugoročnih obveza koristi za financiranje dugotrajne imovine, a preostalih 8% za financiranje kratkotrajne imovine. Dok je poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u 2019. godini cijelu vrijednost kapitala i dugoročnih obveza koristi za financiranje dugotrajne imovine, što znači da ne postoji radni kapital. Iz tablice je vidljivo kako je financijska stabilnost poduzeća Kaufland k.d. bolja, jer su koeficijenti financijske stabilnosti u zadnje četiri promatrane godine manji od 1 i s tendencijom smanjivanja, što upućuje na povećanje likvidnosti poduzeća i povećanje radnog kapitala, dok kod poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. uz kontinuirano povećanje koeficijenta dolazi do smanjenja likvidnosti i radnog kapitala, drugim riječima dolazi do smanjenja ukupne financijske stabilnosti.

5.2.2. Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja zaduženosti

Tablica 27. Koeficijenti zaduženosti i koeficijenti vlastitog financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIKIJENT ZADUŽENOSTI					KOEFIKIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,25	0,28	0,25	0,28	0,35	0,75	0,72	0,75	0,72	0,65
Kaufland Hrvatska k.d.	0,33	0,31	0,26	0,24	0,27	0,67	0,69	0,74	0,76	0,73

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Pokazatelji statičke zaduženosti su koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja jer pokazuju koliko je imovine financirano iz kapitala a koliko iz obveza.⁷³ Na temelju podataka iz tablice vidi se kako oba analizirana poduzeća imaju relativno visok koeficijent vlastitog financiranja. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u prve tri promatrane godine imalo je bolju statičku zaduženost. 2017. godine poduzeće je 25% svoje imovine financiralo iz tuđeg kapitala, a 75% iz vlastitih izvora, da bi u 2019. godini povećanjem ukupnih obveza Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. 35% svoje imovine financiralo iz tuđih izvora, a 65% iz vlastitog kapitala. Kod poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. primjetno je promjenivo kretanje koeficijenta zaduženosti. U 2017. godini 26% imovine financirano je iz tuđeg kapitala, a u 2018. godini taj se iznos smanjuje na 24%. Dok u 2019. godini opet raste i poduzeće 27% svoje imovine financira iz obveza, a 73% iz kapitala. Može se zaključiti kako poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. ima bolju vrijednost statičke zaduženosti u zadnje dvije promatrane godine.

Tablica 28. Koeficijenti financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIKIJENT FINANCIRANJA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,34	0,39	0,33	0,39	0,53
Kaufland Hrvatska k.d.	0,49	0,44	0,34	0,31	0,37

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

⁷³ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 48.

Iz tablice je vidljivo kako oba poduzeća u analiziranim razdobljima zadovoljavaju kriterij prema kojemu bi koeficijent financiranja trebao biti manji od 1. Kod poduzeća Lidl Hrvatska primjetan je trend povećanja koeficijenta zaduženosti od 2017. godine kada je poduzeće na 1 kunu uloženog kapitala imalo 33 lipe obveza, da bi u 2019. imalo 53 lipe obveza na 1 kunu kapitala, što ukazuje na povećanje tuđih izvora financiranja. Za razliku od poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. bilježi trend smanjenja koeficijenta financiranja, tako je 2015. na 1 kunu kapitala imalo 49 lipa obveza, a u 2019. godini imalo 37 lipa obveza na kunu kapitala. Može se zaključiti kako oba poduzeća mogu biti zadovoljna svojim koeficijentom financiranja jer ukazuju da su vlastiti izvori dominantan izvor financiranja.

Tablica 29. Pokazatelji pokrića troškova kamata i faktora zaduženosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA					FAKTOR ZADUŽENOSTI				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	28,39	55,10	57,64	120,18	138,70	1,30	2,16	3,57	4,80	2,64
Kaufland Hrvatska k.d.	-4,41	-14,36	-18,94	-11,14	32,39	-1,69	-1,58	-1,19	-1,05	-1,50

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti pokazatelji su dinamičke zaduženosti jer razmatraju dug sa stajališta mogućnosti njegova podmirenja.⁷⁴ Prema podacima iz tablice vidi se kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima bolje vrijednosti dinamičke zaduženosti, s obzirom da je vidljivo kontinuirano povećanje vrijednosti pokrića troškova kamata, jer je svoje troškove kamata u 2015. godini mogao 28,39 puta pokriti iz dobiti prije kamata i poreza, a u 2019. mogao je 138,70 puta podmiriti svoje troškove kamata iz dobiti prije kamata i poreza. Također, ima povoljnije vrijednosti faktora zaduženosti, pa je tako u 2015. godini bila potrebna 1,30 godina da se iz zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze, dok je u 2019. to bila 2,64 godine.

⁷⁴ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 49.

Kao što je vidljivo vrijednost ovog pokazatelja se povećala u 2017. i 2018. godini radi snažnijeg povećanja ukupnih obveza u odnosu na rast troškova amortizacije. S druge strane poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. zbog ostvarenih gubitaka u prve četiri promatrane godine ima negativnu vrijednost pokrića troškova kamata i faktora zaduženosti te nije sposoban podmiriti svoje troškove kamata. Tek u 2019. godini Kaufland Hrvatska k.d. može 32,29 puta podmiriti svoje troškove kamata iz dobiti prije kamata i poreza.

Tablica 30. Stupanjevi pokrića I za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	STUPANJ POKRIĆA I				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,90	0,91	0,94	0,90	0,81
Kaufland Hrvatska k.d.	0,84	0,90	0,92	0,96	0,96

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Iz tablice je vidljivo kako poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. ostvaruje bolje vrijednosti pokazatelja stupnja pokrića I uz njegovo kontinuirano povećanje, tako je u 2015. godini mogao 84% svoje dugotrajne imovine financirati samo iz kapitala, dok je 2019. vrijednost financiranja dugotrajne imovine iz kapitala narasla na 96%. Vrijednost analiziranog pokazatelja za poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. se od 2017. godine počinje kontinuirano smanjivati. Tada je poduzeće bilo sposobno 94% svoje dugotrajne imovine financirati samo iz glavnice, dok u zadnjoj promatranoj godini ta je vrijednost pala na 81%.

Tablica 31. Stupanjevi pokrića II za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	STUPANJ POKRIĆA II				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,00	1,04	1,02	1,03	1,00
Kaufland Hrvatska k.d.	0,97	1,03	1,03	1,05	1,08

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Vrijednost stupnja pokrića II uvijek mora biti veća od 1 jer zbog održavanja likvidnosti dio dugoročnih izvora mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.⁷⁵ Iz tablice se vidi kako poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. bilježi rast vrijednosti navednog pokazatelja u zadnje tri promatrane godine, što upućuje na smanjenje zaduženosti i povećanje likvidnosti.

⁷⁵ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 50.

Tako je 2019. godine bilo sposobno dugotrajnu imovinu pokriti kapitalom uvećanim za dugoročne obveze 1,08 puta, dok je poduzeće lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u toj istoj godini ukupne dugoročne izvore financiranja iskoristio za pokriće dugotrajne imovine. Prema tome može se zaključiti kako u 2019. godini zlatno pravilo financiranja u poduzeću Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ne djeluje zbog ne mogućnosti financiranja dijela kratkotrajne imovine iz kvalitetnih dugoročnih izvora, također u 2019. godini dolazi do smanjenja likvidnosti i povećanja zaduženosti.

5.2.3. Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja aktivnosti

Tablica 32. Koeficijenti obrta ukupne i kratkotrajne imovine za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE					KOEFIČIJENT OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,03	0,99	1,10	1,20	1,28	6,16	4,62	5,44	6,04	6,49
Kaufland Hrvatska k.d.	1,24	1,21	1,32	1,32	1,21	6,17	5,18	6,93	6,44	5,04

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Vrijednosti obrta ukupne i kratkotrajne imovine u poduzeću Lidl Hrvatska k.d. u analiziranom razdoblju s godinama se poboljšavaju, jer se ukupni prihodi povećavaju više nego što se povećava ukupna i kratkotrajna imovina. Tako je u 2016. godini na 1,00 kunu imovine ostvarilo 0,99 lipa prometa, dok je te iste godine na 1,00 kunu kratkotrajne imovine ostvarilo 4,62 kune prometa. Da bi u 2019. na kunu prihoda ostvarilo 1,28 kuna prometa i na kunu kratkotrajne imovine ostvarilo 6,49 kuna prometa, što upućuje na smanjenje prosječnog trajanja obrta. Kod poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. situacija je drugačija, jer od 2017. godine dolazi do smanjenja vrijednost obrta ukupne i kratkotrajne imovine, jer se ukupna i kratkotrajna imovina povećala više nego što su se povećali ukupni prihodi, a to upućuje na povećanje prosječnog trajanja obrta. Iz tablice je vidljivo kako u oba analizirana poduzeća u strukturi imovine prevladava dugotrajna imovina, s obzirom da je razlika između koeficijenta obrta ukupne imovine i koeficijenta obrta kratkotrajne imovine velika.

Tablica 33. Koeficijenti obrta potraživanja i trajanje naplate potraživanja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA					TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA U DANIMA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	127,18	73,73	90,27	74,69	100,69	2,87	4,95	4,04	4,89	3,62
Kaufland Hrvatska k.d.	28,02	29,62	30,62	38,31	49,35	13,03	12,32	11,92	9,53	7,40

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Iz tablice je vidljivo kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. tijekom jedne godine može više puta obrnuti ukupna potraživanja i ista u kraćem roku naplatiti. Tako je primjerice u 2015. godini poduzeću Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. trebalo 2,87 dana da naplati svoje potraživanje, a te iste godine je svoja ukupna potraživanja naplatila 127,18 puta. Dok s druge strane, poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. može manje puta obrnuti ukupna potraživanja i ista u dužem roku naplatiti, ali ipak je vidljiv pozitivan trend njihova povećanja odnosno smanjenja. Tako je u 2015. godini poduzeću Kaufland Hrvatska k.d. trebalo 13,03 dana da naplati svoja potraživanja, a te iste godine je svoja ukupna potraživanja naplatilo 28,02 puta, dok u 2019. godine 7,40 dana da naplati svoje potraživanja, a te iste godine je svoja ukupna potraživanja naplatilo 49,35 puta. Može se zaključiti kako oba analizirana poduzeća svoje potraživanja naplate u vrlo kratkom roku.

5.2.4. Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja ekonomičnosti

Tablica 34. Pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,06	1,08	1,07	1,09	1,08
Kaufland Hrvatska k.d.	0,98	0,98	0,99	0,99	1,01

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Iz tablice je vidljivo kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u svim promatranim godinama zadovoljava kriterij po kojem bi ekonomičnost ukupnog poslovanja trebala biti veća od 1, za razliku od poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. koji u prve četiri promatrane godine ne uspijeva zadovoljit navedeni kriterij zbog ostvarenog poslovnog gubitka.

Može se zaključiti kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ostvaruje bolju ekonomičnost poslovanja, jer primjerice u 2019. godini na kunu ukupnih rashoda poduzeće ostvaruje 1,08 kuna ukupnih prihoda, dok poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. za tu istu godinu na kunu ukupnih rashoda ostvaruje 1,01 kunu ukupnih prihoda.

Tablica 35. Pokazatelji ekonomičnosti poslovanja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	EKONOMIČNOST POSLOVANJA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,05	1,07	1,08	1,09	1,08
Kaufland Hrvatska k.d.	0,98	0,98	0,99	0,99	1,01

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ostvaruje veću ekonomičnost poslovanja u svim promatranim godinama. U 2016. godini ukupni poslovni prihodi bili su veći za 7% od ukupnih rashoda, u 2017. i 2019. za 8%. Najveću vrijednost imalo je u 2018. godini kada su ukupni poslovni prihodi bili veći za 9% od ukupnih rashoda od prodaje. Iz tablice je vidljivo kako poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u prve četiri godine posluje s gubitkom jer su pokazatelji ekonomičnosti poslovanja manji od 1. Tek su u zadnjoj promatranoj godini poslovni prihodi poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. bili za samo 1% veći od ukupnih poslovnih prihoda.

Tablica 36. Pokazatelji ekonomičnosti prodaje za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	EKONOMIČNOST PRODAJE				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,34	1,37	1,37	1,36	1,36
Kaufland Hrvatska k.d.	1,32	1,34	1,37	1,35	1,36

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Prema gore navedenoj tablici vidljivo je kako oba analizirana poduzeća ostvaruju dobru ekonomičnost prodaje i to sa vrlo sličnim vrijednostima, što nije ni čudno jer se ipak radi o poduzećima iz djelatnosti trgovine na malo. Tako su primjerice oba poduzeća u 2019. godini na kunu rashoda od prodaje ostvarili 1,36 kuna prihoda od prodaje. Dok je u 2015. ,2016. I 2018. godini poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ostvarivao između 1% i 2% vise prihoda od poduzeća Kaufland Hrvatska k.d.

Tablica 37. Pokazatelji ekonomičnosti financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	EKONOMIČNOST FINANCIRANJA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	1,60	2,65	0,15	0,20	0,06
Kaufland Hrvatska k.d.	1,09	2,67	0,62	1,08	0,13

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Iz tablice je vidljiv trend smanjenja vrijednosti pokazatelja ekonomičnosti financiranja za poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.. Tako je u 2016. godini na kunu financijskih prihoda ostvario 2,65 kuna financijskih rashoda, da bi u razdoblju od 2017. do 2019. godine vrijednost koeficijenta ekonomičnosti financiranja bila vrlo niska odnosno manja od 1 zbog ostvarenog gubitka iz financijskih aktivnosti. Kod poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. situacija je vrlo slična, on također u 2019. godini radi gubitka iz financijskih aktivnosti ima vrlo nisku vrijednost ekonomičnosti financiranja. Zaključno, iako je ekonomičnost financiranja vrlo niska u oba analizirana poduzeća, ona zapravo ne utječe puno na ekonomičnost ukupnog poslovanja zbog malog udjela ukupnih financijski prihoda i rashoda u strukturi ukupnih prihoda.

5.2.5. Ocjena i usporedba poduzeća pomoću pokazatelja profitabilnosti

Tablica 38. Pokazatelji neto i bruto marže profita za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	NETO MARŽA PROFITA					BRUTO MARŽA PROFITA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	5,63%	5,99%	5,70%	6,47%	6,28%	5,61%	7,20%	6,98%	7,94%	7,12%
Kaufland Hrvatska k.d.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1,88%	1,81%	1,32%	0,59%	0,88%	1,88%	1,81%	1,32%	0,59%	1,24%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Razlika između neto i bruto marže je u poreznom opterećenju.⁷⁶ Budući da poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u prve četiri promatrane godine ostvaruje gubitak poslovanja, njegove marže profita su negativne, no ostvarenjem dobiti u 2019. godini poduzeće je od 100 kuna ostvarenih prihoda ostvario zaradu od 0,88 lipa za vlasnike i vjerovnike, odnosno na 100 kuna ostvarenih prihoda poduzeće je ostvarilo zaradu od 1,24 kune za vlasnike, vjerovnike i državu.

⁷⁶ Ježovita, A., Žager, L. (2014.) Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/AppData/Local/Temp/KB1.pdf> (01.08.2021.)

S druge strane, poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. tijekom promatranog razdoblja ostvaruje pozitivne marže profita jer ostvaruje dobit. Najveće marže profita ostvarene su u 2018. godini, kada je na svakih 100 kuna ukupnih prihoda poduzeće ostvarilo 6,47 kuna bruto dobiti uvećane za rashode od kamata, odnosno na 100 kuna ukupnih prihoda poduzeće je ostvarilo 7,94 kune neto dobiti uvećane za kamate.

Tablica 39. Pokazatelji neto i bruto rentabilnosti imovine za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	NETO RENTABILNOST IMOVINE					BRUTO RENTABILNOST IMOVINE				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	5,81%	5,92%	6,26%	7,74%	8,07%	5,78%	7,10%	7,67%	9,50%	9,15%
Kaufland Hrvatska k.d.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2,33%	2,19%	1,74%	0,78%	1,07%	2,33%	2,19%	1,74%	0,78%	1,51%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Razlika između neto i bruto marže je u relativnom poreznom opterećenju.⁷⁷ Kaufland Hrvatska k.d. u prve četiri godine ostvaruje gubitak poslovanja, stoga su njegovi pokazatelji rentabilnosti imovine negativni, no ostvarenjem dobiti u 2019. godini poduzeće je na 100 kuna državne imovine ostvario povrat od 1,07 kuna za vlasnike i vjerovnike, odnosno na 100 kuna državne imovine poduzeće ostvaruje povrat od 1,51 kunu za vlasnike, vjerovnike i državu. Pozitivan trend kretanja pokazatelja rentabilnosti imovine vidljiv je kod poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.. Poduzeće je u 2015. godini na 100 kuna ukupne imovine ostvarilo 5,81 kunu neto dobiti i rashoda od kamata, da bi se do 2019. godine taj povrat povećao na 8,07 kuna, odnosno na 100 kuna uložene imovine ostvarilo je povrat od 5,78 kuna u obliku zarada prije kamata i poreza, a u 2019. povrat od 9,15 kuna. Može se zaključiti kako je poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u promatranom razdoblju profitabilnije, dok se profitabilnost poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. poboljšala u 2019. godini u odnosu na prethodne godine.

⁷⁷ Ježovita, A., Žager, L. (2014.) Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/AppData/Local/Temp/KB1.pdf> (01.08.2021.)

Tablica 40. Pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	7,52%	8,05%	8,18%	10,62%	12,26%
Kaufland Hrvatska k.d.	-2,92%	-2,96%	-2,22%	-0,94%	1,41%

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (31.07.2021.)

Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u prve četiri godine ostvaruje gubitak poslovanja, stoga su njegovi pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala negativni, ali ostvarenjem dobiti u 2019. godini vlasnici poduzeća na sto kuna kapitala ostvaruju povrat od 1,41 kunu neto dobiti. S druge strane, kod poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. može se uočiti pozitivan trend kretanja pokazatelja neto rentabilnosti kapitala, tako su u 2015. godini vlasnici na sto kuna kapitala ostvarili povrat od 7,52 kune, da bi se do 2019. godine povrat od neto dobiti povećao na 12,26 kuna. Zaključno, budući da je kod oba analizirana poduzeća u 2019. godini vrijednost pokazatelja rentabilnosti vlastitog kapitala veća od pokazatelja neto rentabilnosti imovine financijska poluga djeluje, što znači da se poduzećima isplati koristiti tuđe izvore financiranja.⁷⁸

5.3. Analiza odabranih poduzeća pomoću pokazatelja temeljenih na izvještaju o novčanim tokovima

Pomoću analize pokazatelja temeljenih na izvještaju o novčanim tokovima pružaju se dodatne informacije o uspješnosti i sigurnosti poslovanja promatranih poduzeća. U nastavku se nalaze izvještaji o novčanim tokovima poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

⁷⁸ Ježovita, A., Žager, L. (2014.) Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/AppData/Local/Temp/KB1.pdf> (01.08.2021.)

Tablica 41. Izvještaj o novčanim tokovima za poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV POZICIJE	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
A) Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	152.029	401.156	435.472	479.368	615.246
B) Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	-	-	-	-	-
	240.250	346.785	359.880	396.823	271.940
1. Izdaci za nabavu dugotrajne imovine	-	-	-	-	-
	250.073	355.778	357.158	451.062	279.774
C) Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	78.684	116.480	-96.468	-	-
				230.525	236.959
D) Čisti novčani tok	-	205.167	-55.192	-12.102	-29.531
	167.085				
E) Novac na početku razdoblja	513.109	346.024	551.191	466.468	495.999
F) Novac na kraju razdoblja	346.024	551.191	495.999	454.366	466.468

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

Tablica 42. Izvještaj o novčanim tokovima za poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV POZICIJE	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
A) Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	26.801	99.476	8.018	49.583	215.491
B) Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	-	-	-	-44.481	-
	222.958	193.296	163.863		146.755
1. Izdaci za nabavu dugotrajne imovine	-	-	-	-44.481	-
	221.187	190.248	227.906		131.975
C) Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	209.615	250.407	-20.068	45.275	109.995
D) Čisti novčani tok	13.458	156.585	-	50.377	178.731
			175.913		
E) Novac na početku razdoblja	83.637	97.095	253.683	77.770	128.147
F) Novac na kraju razdoblja	97.095	253.682	77.770	128.147	306.878

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

5.3.1. Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja ocjene likvidnosti i solventnosti

Tablica 43. Pokazatelji novčanog pokrića kratkoročnih obveza za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	NOVČANO POKRIĆE KRATKOROČNIH OBVEZA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,25	0,54	0,54	0,62	0,68
Kaufland Hrvatska k.d.	0,05	0,17	0,02	0,11	0,38

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

Na temelju podataka iz tablice vidljivo je kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima zadovoljavajuću razinu pokazatelja novčanog pokrića kratkoročnih obveza jer su veće od minimalno zahtjevanog praga od 40%⁷⁹, osim u 2015. godini kada je zbog nižeg iznosa novčanog toka od poslovnih aktivnosti poduzeće moglo pokriti samo 25% kratkoročnih obveza novčanim tokom iz poslovnih aktivnosti. Zbog visokih vrijednosti ovog pokazatelja može se zaključiti kako je poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. zaista sposobno u kratkom roku podmiriti svoj kratkoročne obveze. Dok u usporedbi s poduzećem Kaufland Hrvatska d.o.o. k.d. čije su vrijednosti pokazatelja niže od minimalno propisanog praga nije u mogućnosti podmiriti svoje kratkoročne obveze u kratkom roku.

Tablica 44. Pokazatelji novčanog pokrića ukupnih obveza za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	NOVČANO POKRIĆE UKUPNIH OBVEZA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,16	0,35	0,41	0,39	0,38
Kaufland Hrvatska k.d.	0,03	0,12	0,01	0,07	0,25

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

S obzirom na minimalni propisani prag pokazatelja novčanog pokrića ukupnih obveza od 20%, može se uočiti kako poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. ne zadovoljava navedeni kriterij. S druge strane se može primjetiti kontinuirano povećanje pokazatelja uslijed smanjenja ukupnih obveza i povećanja novčanog toka iz poslovnih aktivnosti, tako je primjerice u 2015. godini mogao samo 3% ukupnih obveza pokriti novčanim tokom iz poslovnih aktivnosti, a u 2019. 25% ukupnih obveza. S druge strane, Lidl Hrvatska d.o.o. ima zadovoljavajuću razinu pokazatelja novčanog pokrića ukupnih obveza, osim u 2015. godini kada je on iznosio 0,16 zbog nižeg iznosa novčanog toka od poslovnih aktivnosti. Zaključno, poduzeće Kaufland Hrvatska d.o.o. k.d. nije solventno odnosno sposobno podmiriti svoje ukupne obveze novčanim tokom iz poslovnih aktivnosti.

⁷⁹ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 306.

5.3.2. Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja kvalitete dobiti

Tablica 45. Pokazatelji kvalitete dobiti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	KVALITETA DOBITI				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,91	1,46	1,31	1,14	1,42
Kaufland Hrvatska k.d.	-0,52	-1,50	-0,18	-2,48	3,93

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

Prema navednim podatcima može se uočiti kako poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. tijekom analiziranog razdoblja ostvaruje veći novčani tok iz poslovnih aktivnosti nego dobit iz poslovnih aktivnosti. Tako je u 2019. godini novčani tok iz poslovnih aktivnosti veći od dobiti iz poslovnih aktivnosti za 1,42 puta, što se podudara s koeficijentima obrta ukupnih potraživanja i danima naplate potraživanja jer je tada poduzeće svoja ukupna potraživanja naplatila 100,69 puta s danima trajanja naplate potraživanja od 3,62 dana.

Također, poduzeće je naplatilo i određena potraživanja iz prethodnih razdoblja jer je u 2019. godini na temelju podataka iz komparativnog izvještaja o bilanci došlo do smanjenja ukupnih kratkotrajnih potraživanja za 15,54% u odnosu na 2018. godinu. Poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. u prve četiri promatrane godine ostvaruje negativnu vrijednost pokazatelja kvalitete dobiti jer je poslovaao s gubitkom, ali u 2019. godini novčani tok iz poslovnih aktivnosti bio je veći od dobiti iz poslovnih aktivnosti čak 3,93 puta. Razlog tako velike vrijednosti je povećanje novčanog toka iz poslovnih aktivnosti u odnosu na prethodnu 2018. godinu.

5.3.3. Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja kapitalnih izdataka

Tablica 46. Pokazatelji nabave kapitalne imovine za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	POKAZATELJ NABAVE KAPITALNE IMOVINE				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	-0,61	-1,13	-1,22	-1,06	-2,20
Kaufland Hrvatska k.d.	-0,12	-0,52	-0,04	-1,11	-1,63

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

Iz tablice je vidljivo kako su vrijednosti pokazatelja nabave kapitalne imovine u oba analizirana poduzeća u promatranom razdoblju negativna, što ukazuje da poduzeća nisu sposobna financirati nabavu kapitalne imovine samo iz poslovnih aktivnosti poduzeća.

Tablica 47. Pokazatelji investiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	POKAZATELJI INVESTIRANJA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	-3,05	-2,98	-3,73	-1,72	-1,15
Kaufland Hrvatska k.d.	-1,06	-0,77	-8,17	-0,98	-1,33

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

Dobivene vrijednosti pokazatelja investiranja u oba analizirana poduzeća u razdoblju od 2015. do 2019. godine negativna, na temelju čega se može zaključiti da poduzeća nisu u mogućnosti novčanim tokovima iz financijskih aktivnosti pokriti novčani tok iz investicijskih aktivnosti.

Tablica 48. Pokazatelji financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	POKAZATELJI FINANCIRANJA				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	-1,04	-0,67	-1,06	-1,59	-0,72
Kaufland Hrvatska k.d.	-0,94	-0,55	-13,60	-0,47	-0,45

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

Prema podacima iz tablice vrijednosti pokazatelja financiranja u oba analizirana poduzeća su negativna, što ukazuje da poduzeća nisu sposobna novčanim tokovima iz poslovnih i financijskih aktivnosti pokriti novčani tok iz investicijskih aktivnosti.

5.3.4. Usporedba poduzeća pomoću pokazatelja povrata novčanog toka

Tablica 49. Pokazatelji povrata novca na kapital i obveze za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine

NAZIV PODUZEĆA	POVRAT NOVCA NA KAPITAL					POVRAT NOVCA NA KAPITAL I OBVEZE				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.	0,06	0,14	0,14	0,15	0,20	0,04	0,10	0,10	0,11	0,13
Kaufland Hrvatska k.d.	0,02	0,05	0,00	0,02	0,09	0,01	0,04	0,00	0,02	0,07

Izvor: Izrada autora prema javno dostupnim podacima preuzetim iz Registra financijskih izvještaja Financijske agencije dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (03.08.2021.)

Povrat novca na kapital predstavlja takozvanu nadopunu pokazatelju rentabilnosti kapitala, a pokazatelj povrata novca na kapital i obveze predstavlja pokazatelj neto rentabilnosti ukupne imovine iskazan novčanim mjerama.⁸⁰ Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. bilježi bolje vrijednosti pokazatelja povrata novčanog toka, iako je i od 2018. godine kod poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. vidljivo njegovo povećanje zbog povećanja iznosa novčanog toka iz poslovnih aktivnosti. Dok je u 2018. godini neto rentabilnost poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. 7,47%, povrat novca na kapital i obveze je nešto viši i iznosi 11,00%, a u 2019. neto rentabilnost imovine iznosi 8,07%, a povrat novca na kapital i obveze 13,00%. Razlog veće neto rentabilnosti je veća dobit poduzeća, a vrijednost povrata novca u 2019. godini rezultat je veće vrijednosti novčanog toka iz poslovnih aktivnosti. Veća vrijednosti pokazatelja povrata novca na kapital podudara se s razlogom kretanja pokazatelja povrata novca na kapital i obveze.

⁸⁰ Žager, K. et.al. (2017) Analiza financijskih izvještaja, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 347.

6. ZAKLJUČAK

Analiza financijskih izvještaja kroz komparativne i strukturne financijske izvještaje, izračuna 5 skupina financijskih pokazatelja i pokazatelja temeljnih na novčanim tokovima, objavljena je s ciljem donošenja zaključka o sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. kao članice Lidl & Schwarz KG grupe za razdoblje od 2015. do 2019. Godine. Članice Lidl & Schwarz KG grupe u 2019. godini s tržišnim udjelom između 20% i 30% u sektoru trgovine na malo u Republici Hrvatskoj prvi put su na prvoj poziciji, ispred višegodišnjeg tržišnog lidera Konzuma plus d.o.o..

Na temelju komparativnih financijskih izvještaja vidi se kako oba analizirana poduzeća bilježe rast ukupne imovine i ukupnih prihoda. Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. ostvaruje sve veću dobit, budući da je rast ukupnih prihoda veći od rasta ukupnih rashoda tijekom godina, osim u 2019. godini. Ostvarenjem dobiti uslijed porasta ukupne imovine i ukupnih prihoda u 2019. godini poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. prekinuo je niz od četverogodišnjeg poslovanja s gubitkom. Provedbom vertikalne analize financijskih izvještaja zaključuje se kako je kapital poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. uložen u neadekvatne oblike imovine, jer u strukturi ukupne imovine prevladava dugotrajna imovina i to zemljišta i građevinski objekti. Dominantan izvor financiranja u oba analizirana poduzeća predstavljaju vlastiti izvori, s obzirom da u strukturi financiranja imaju veći udio kapitala i rezervi.

Na temelju izračunatih pokazatelja likvidnosti može se zaključiti kako oba analizirana poduzeća imaju problem s likvidnošću jer je omjer novca i kratkoročnih obveza nepovoljan, također ostali pokazatelji likvidnosti nisu na zadovoljavajućim razinama. Pri čemu poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. bilježi tendenciju povećanja likvidnosti u promatranom razdoblju, dok poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. bilježi kontinuirano smanjenje sigurnosti poslovanja uslijed smanjenja likvidnosti i radnog kapitala. Zaduženosti oba analizirana poduzeća na zadovoljavajućoj su razini, a što se tiče sposobnosti podmirenja troškova kamata i ukupnih obveza može se zaključiti da je poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. sposobnije, jer je tijekom svih godina poslovao s dobitkom. Također je sposobnije u podmirenju ukupnih vlastitih obveza novčanim tokom iz poslovnih aktivnosti. Pokazatelji obrta imovine i trajanja naplate potraživanja u oba analizirana poduzeća općenito su na zadovoljavajućoj razini, što znači da nemaju problema s naplatom potraživanja.

Poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ostvaruje bolju ekonomičnost poslovanja, s druge strane ekonomičnost prodaje u oba analizirana poduzeća na sličnoj su razini što nije ni čudno jer se ipak radi o poduzećima iz djelatnosti trgovine na malo. S obzirom da poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. ne ostvaruje dobit u prve četiri promatrane godini, njegovi pokazatelji profitabilnosti su negativni, a u 2019. godini poduzeće ostvaruje minimalan povrat za vlasnike, vjerovnike i državu. Dok poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. ima zadovoljavajuće marže profita i povrate za vlasnike, vjerovnike i državu.

Iz svega nevednog može se zaključiti kako je poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. profitabilnije i uspješnije poduzeće u promatranom razdoblju, ali sigurnost poslovanja u bliskoj budućnosti mogla bi biti ugrožena, jer radni kapital u 2019. nije dovoljan za osiguranje sigurnosti poslovanja, također zlatna pravila financiranja nisu bila uvažena, a financijski pokazatelji iako na zadovoljavajućim razinama bilježe trend kontinuiranog smanjenja tijekom promatranog razdoblja. S druge strane, poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. poboljšalo je svoju sigurnost i uspješnost poslovanja, jer u 2019. godini ostvaruje dobit uslijed većeg rasta ukupnih prihoda od ukupnih rashoda tijekom godina, posjeduje radni kapitala dovoljan za osiguranje sigurnosti poslovanja te bilježi kontinuirani rast ukupnih financijskih pokazatelja u odnosu na prethodne godine.

POPIS LITERATURE

1. Anić, I.D. (2020) *Sektorska analiza-Trgovina na malo*, Zagreb: Ekonomski institut
2. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2016) *Prikaz stanja trgovina za 2015*. Dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/maloprodaja-2015.pdf> (11.07.2021.)
3. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2017) *Prikaz stanja trgovina za 2016*. Dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Maloprodaja-2016.pdf> (11.07.2021.)
4. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2018) *Prikaz stanja trgovina za 2017*. Dostupno na: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2017_.pdf (11.07.2021.)
5. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2019) *Prikaz stanja trgovina za 2018*. Dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf> (15.07.2021.)
6. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (2020) *Prikaz stanja trgovina za 2019*. Dostupno na: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2019.pdf> (15.07.2021.)
7. Broz Tominac, Sanja, i dr. (2015) *Harmonizacija proračunskog računovodstva u Republici Hrvatskoj s međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor*, Zagreb: TIM4PIN.
8. Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih isrednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/Downloads/decman.pdf> (01.07.2021.)
9. Gulin, D. i Perčević, H. (2013) *Financijsko računovodstvo*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
10. Gulin, D., Tušek, B. i Žager, L. (2004) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
11. Ježovita, A., Žager, L. (2014.) Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, dostupno na: <file:///C:/Users/ivana/AppData/Local/Temp/KB1.pdf> (01.08.2021.)
12. Kaufland Hrvatska k.d., dostupno na: <https://tvrtka.kaufland.hr/kaufland/kronika.html> (17.07.2021)

13. Kaufland Hrvatska k.d., dostupno na: <https://karijera.kaufland.hr/otkrij-kaufland/o-nama/lokacije.html> (17.07.2021.)
14. Kaufland Hrvatska k.d., dostupno na: <https://tvrtka.kaufland.hr/nekretnine/kaufland-nekretnine.html> (17.07.2021)
15. KONZUM Plus d.o.o (Konzum d.d.), dostupno na: <https://www.konzum.hr/pravila-privatnosti> (15.07.2021.)
16. Lidl Hrvatska d.o.o. k.d, dostupno na: <https://tvrtka.lidl.hr/o-nama/povijest> (15.07.2021.)
17. Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., dostupno na: <https://www.nekretnine-lidl.hr/> (15.07.2021.)
18. Narodne novine (2007), Nacionalna klasifikacija djelatnosti, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html (10.07.2021.)
19. Narodne novine (2015) Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Zagreb: Narodne novine d.d, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html (29.06.2021)
20. Registar financijskih izvještaja, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do> (15.07.2021.)
21. Volarević, H., Varović, M. (2013.) *Osnove računovodstva*, Zagreb: MATE d.o.o.
22. Vukoja, B. (2009) Primjena analize financijskih izvještaja pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, International Conference SME proceedings , Zenica, dostupno na: <http://revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (04.07.2021.)
23. Zakon o trgovini, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_07_87_2790.html (10.07.2021)
24. Zakon o računovodstvu dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (29.06.2021.)
25. Žager, K. et.al. (2016.) *Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
26. Žager, K. et.al. (2017) *Analiza financijskih izvještaja*, 3. izmjenjeno i dopunjeno izdanje Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
27. Žager, L. et.al. (2007) *Osnove računovodstva: računovodstvo za neračunovođe*. Zagreb: Masmedia.

POPIS SLIKA

Slika 1. Normativni okvir računovodstva	4
Slika 2. Obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI) i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI)	5
Slika 3. Temeljni financijski izvještaji	6
Slika 4. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja	11

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Ostvareni prihodi iz trgovine na malo u milijardama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine	20
Grafikon 2. Struktura maloprodajnih prodavaonica prema ostvarenim prihodima u ukupnoj maloprodaji u 2019. godini	21

POPIS TABLICA

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti	14
Tablica 2. Pokazatelji zaduženosti	15
Tabelica 3. Pokazatelji aktivnosti.....	15
Tablica 4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	16
Tablica 5. Pokazatelji profitabilnosti.....	16
Tablica 7. Pokazatelji ocjene likvidnosti i solventnosti	17
Tablica 8. Pokazatelji kvalitete dobiti	17
Tablica 9. Pokazatelji kapitalnih izdataka.....	18
Tablica 10. Pokazatelji povrata novčanog toka.....	18
Tablica 11. Tržišni udjeli najznačajnijih poduzeća na malo mješovitom robom prema visini ostvarenih prihoda za razdoblje od 2015. do 2019. Godine u Republici Hrvatskoj	22
Tablica 12. Horizontalna analiza aktive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine	26
Tablica 13. Horizontalna analiza pasive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine	27
Tablica 14. Vertikalna analiza aktive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine	29
Tablica 15. Vertikalna analiza pasive poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine	30
Tablica 16. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	32
Tablica 17. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine.....	34
Tablica 18. Horizontalna analiza aktive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine	36
Tabela 19. Horizontalna analiza pasive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine	37
Tablica 20. Vertikalna analiza aktive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine	39
Tablica 21. Vertikalna analiza pasive poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine	40

Tablica 22. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine.....	42
Tablica 23. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Kaufland Hrvatska k.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2015. do 2019. Godine.....	44
Tablica 24. Koeficijenti trenutne likvidnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	46
Tablica 25. Koeficijenti ubrzane likvidnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	46
Tablica 26. Koeficijenti tekuće likvidnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	47
Tablica 27. Koeficijenti financijske stabilnosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	48
Tablica 28. Koeficijenti zaduženosti i koeficijenti vlastitog financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	49
Tablica 29. Koeficijenti financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	49
Tablica 30. Pokazatelji pokrića troškova kamata i faktora zaduženosti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	50
Tablica 31. Stupanjevi pokrića I za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	51
Tablica 32. Stupanjevi pokrića II za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	51
Tablica 33. Koeficijenti obrta ukupne i kratkotrajne imovine za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	52
Tablica 34. Koeficijenti obrta potraživanja i trajanje naplate potraživanja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	53
Tablica 35. Pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	53
Tablica 36. Pokazatelji ekonomičnosti poslovanja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	54
Tablica 37. Pokazatelji ekonomičnosti prodaje za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	54
Tablica 38. Pokazatelji ekonomičnosti financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	55

Tablica 39. Pokazatelji neto i bruto marže profita za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	55
Tablica 40. Pokazatelji neto i bruto rentabilnosti imovine za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	56
Tablica 41. Pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	57
Tablica 42. Izvještaj o novčanim tokovima za poduzeće Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	58
Tablica 43. Izvještaj o novčanim tokovima za poduzeće Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	58
Tablica 44. Pokazatelji novčanog pokrića kratkoročnih obveza za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	58
Tablica 45. Pokazatelji novčanog pokrića ukupnih obveza za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	59
Tablica 46. Pokazatelji kvalitete dobiti za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	60
Tablica 47. Pokazatelji nabave kapitalne imovine za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	60
Tablica 48. Pokazatelji investiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	61
Tablica 49. Pokazatelji financiranja za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	61
Tablica 50. Pokazatelji povrata novca na kapital i obveze za poduzeća Lidl Hrvatska d.o.o. k.d. i Kaufland Hrvatska k.d. za razdoblje od 2015. do 2019. godine	61

ŽIVOTOPIS

OSOBNİ PODATCI:

- **Ime i prezime:** Ivana Duvnjak
- **E-mail:** duvnjak.ivana96@gmail.com
- **Datum i godina rođenja:** 04.07.1996.
- **Državljanstvo:** Hrvatsko

OBRAZOVANJE:

- **2015. – 2021.** Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Intergrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija, smjer Računovodstvo i revizija
- **2011. – 2015.** Druga ekonomska škola, Zagreb

ZNANJA, VJEŠTINE I KOMPETENCIJE:

- **Strani jezici:** Engleski jezik u govoru i pismu
- **Društvene vještine i kompetencije:** Dobre komunikacijske vještine i rad u timu, prezentacijske vještine koje sam stekla tijekom fakultetskog obrazovanja kroz rad na mnogim individualnim i timskim projektima.
- **Kompjutorske vještine i kompetencije:** Vješto se koristim aplikacijama iz MS Office paketa (Word, Excel, PowerPoint) te brzo i lako usvajam nova znanja i vještine na području računalnih aplikacija.
- **Vozačka dozvola:** Kategorija B